

ПРОТОКОЛ

Днес, 29 юни 2015 година в 10:10 часа в зала „Пленарна“ в община Варна се проведе събрание на магистратите от района на Апелативен съд- Варна.

На събранието присъстват съдии от съдилищата от апелативния район на Апелативен съд- Варна.

Председател на събранието – г-н Милен Славов – Зам.- председател на Апелативен съд- Варна.

Протоколисти – Теодора Иванова и Галина Славова.

Като инициатори на настоящото събрание, присъстват:

С-я **Лозан Панов**- председател на Върховния касационен съд,

Христо Иванов- Министър на правосъдието на РБългария,

Членове на ВСС: Румен Георгиев, Галя Георгиева, Светла Петкова, Димитър Узунов

Присъства и Зам.- министър на правосъдието на РБългария П. Петков,

СЪДИЯ МИЛЕН СЛАВОВ ЗАМ.- ПРЕДСЕДАТЕЛ НА АПЕЛАТИВЕН СЪД- ВАРНА: Добър ден, добре дошли в зала „Пленарна“ на Община Варна.

Уважаеми съдия Панов,

Уважаеми г-н Министър на правосъдието,

Уважаеми членове на ВСС,

Уважаеми г-н Зам.- министър на правосъдието,

Уважаеми колеги от районните, окръжните, от Апелативен съд- Варна, уважаеми съдебни изпълнители, съдии по вписванията, уважаеми съдебни служители, които присъствате на днешното събрание,

Уважаеми представители на медиите,

Инициативата за провеждане на настоящата среща е въз основа на Решение на ВСС, по протокол № 29 от заседание, проведено на 28.05.2015г. и отправена покана от председателя на ВКС и Министъра на правосъдието за обсъждане на проекта за изменение и допълнение на ЗСВ, предложен от Министъра на правосъдието.

В рамките на започналия дебат по този проект бяха проведени общи събрания в съдилищата на апелативния район, а Апелативен съд- Варна е домакин на заключителния етап на този дебат. Лично аз съм убеден, че е направен задълбочен анализ на предложения проект, вероятно свързан с проекта за изменението на Конституцията и на другите проекти на ЗИД на ЗСВ и днешното обсъждане от съдиите ще покаже конструктивното ни отношение. То ще е проява единствено на нашия професионализъм и на нашия подход, който трябва да бъде лишен от емоции, които за съжаление са присвоени като привилегия от политическата власт. Но именно заради този професионален подход моето искрено убеждение е, че всичко казано ще бъде чуто и разбрано, защото иначе то ще е поредното обсъждане на законопроект от професионалната гилдия, който законодателният орган дори няма да има на вниманието си, за да обсъди.

Няколко технически уточнения преди да започнем с обсъжданията. Всеки, който желае да вземе думата, ще има възможност да го направи. Моля ви да ползвате микрофоните, това ще е необходимо не само да се чуваме добре, а и защото се осъществява звукозапис. По тази причина ще помоля всеки, който взема думата, да се

представя, за да се отразява в протокола. Давам думата на г-н Лозан Панов, председател на Върховния касационен съд.

СЪДИЯ ЛОЗАН ПАНОВ- ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ВЪРХОВНИЯ КАСАЦИОНЕН СЪД: Уважаеми г-н Министър, уважаеми г-н Зам.- министър, скъпи колеги, искам да благодаря на г-н Милен Славов за организацията и начина, по който тази среща се надявам да протече. Кое е важното? Важното е вие, като магистрати, да кажете вашата позиция и мнение, това, което намирате за позитивно, това, което според вас трябва да се надгради и усъвършенства, защото най- важното е да има годеи съдебен закон, който да произведе онова действие, което цялото общество очаква.

Да, Закона за съдебната власт не е законът, който ще даде по- бързо правораздаване, това не зависи от устройствения закон, но той има значение за всички вас, ето защо имате възможност да говорите. Когато говорите, ще бъдете чути, защото вашето мнение ще е от значение за това, как ще протече целия този процес с внасяне на законопроекта, дебатирането и най- важното дебатът да бъде професионален. Благодаря на г-н Славов за думите, които касаят емоцията. Ние сме магистрати, нямаме право на емоция, имаме право на обективност, имаме право професионално да дебатираме, с професионални аргументи. Моля ви за конструктивен дебат, дебат, в който да изложите вашето мнение, да кажете кое според вас води до рискове, но да надграждаме от тук нататък.

Тъй като това е четвърта поред среща ще моля от към процедура всеки да се изказва в рамките на около пет минути, защото дългите изказвания в крайна сметка размиват дори думите на говорещия. Ето защо още веднъж конструктивно, обективно, с желание да демонстрираме, че съдебната власт наистина има волята да бъде в помощ както на изпълнителната власт, така и на законодателната власт тогава, когато става дума за устройствения закон на самата съдебна власт. Благодаря ви за вниманието.

СЪДИЯ МИЛЕН СЛАВОВ ЗАМ.- ПРЕДСЕДАТЕЛ НА АПЕЛАТИВЕН СЪД- ВАРНА: Благодаря на г-н Панов. Давам думата на Министъра на правосъдието г-н Христо Иванов.

ХРИСТО ИВАНОВ- МИНИСТЪР НА ПРАВОСЪДИЕТО НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ: Уважаеми колеги, благодаря за възможността да обсъдим заедно законопроекта на Министерство на правосъдието. Бих искал да маркирам няколко неща.

На първо място, този законопроект е мислен в пакет с предложените изменения за Конституцията. Двата ЗИД-а – този за ЗСВ и за Конституцията имат за цел да реализират общите цели, залегнали в стратегията за актуализираната стратегия за продължаване на реформата в съдебната власт, която беше приета от Народното събрание. Основните насоки, в които сме предлагали реформи, следват от този политически документ. Разбира се, ние сме предложили конкретни варианти и за нас тези варианти, този законопроект е основа за обсъждане. От самото начало казах, че по него ще се говори, ще се обсъжда, докато има какво да се обсъжда. В този смисъл ние не очакваме някакво прибързване, избързване да бъде внесен в Народното събрание. Аз вече казах, с оглед напредващото време на годината и факта, че съвсем скоро ще приключи сесията на парламента, вероятно има смисъл да изчакаме и август месец, така че да може да се поработи, да можем първо да чуем още колеги и второ, да отразим така направените бележки, така че и вие още в законопроекта, който ще излезе от МП, ще се насочи в Министерски съвет, да видите отразени голяма част от забележките. Това е наш не просто политически ангажимент, но и задължение. От тази гледна точка дискусиите, които досега бяха проведени, имаше емоции, имаше от всичко, но за мен те бяха изключително полезни, казах се много важни и полезни неща, които ние отчитаме.

Няма да използвам много от времето, за да маркирам областите, в които се очертават някакви промени, но едно нещо искам да кажа, което ще е важно по отношение на декларациите. Нашето намерение, обемът на обстоятелствата, които подлежат на деклариране, да бъде абсолютно приравнен на обема, предвиден за всички висши държавни служители с новия Закон за борба с корупцията по високите етажи на властта. Тоест, тези текстове, които има, ще ги заместим с аналогични текстове от другия закон. Това, което е важно за нас в тази област, обаче е да гарантираме, че тази уредба ще бъде прилагана по отношение на магистратите, особено в съдебната власт. Тоест, докато останалите висши държавни служители ще подават декларации, ще бъдат проверявани от предвижданото бюро, що се отнася до магистратите, това ще става от Инспектората към ВСС, ако предвиденото изменение в Конституцията в този план бъде възприето от Парламента. Тоест, еднакъв обем подлежащи на деклариране обстоятелства, различни органи, с оглед гарантиране на независимостта на съдебната власт.

Едно от основните положения в така предложения законопроект, който следва от стратегията е акцентът върху съдийското самоуправление. Това означава, че основното е, че съдийската професия, съдийското съсловие разполага с ресурса за промяна, която е необходима. Просто е необходимо да бъде дадена по-голяма възможност на съдиите да участват във вземането на решения по отношение на управлението и на техните съдилища, и на съдебната власт като цяло. Дали конкретните инструменти, институти, които ние предвиждаме, са адекватни, ще ги дискутираме. Уверявам ви, вече чуваме доста забележки и критики и ние ще ги съобразим, ще съобразим и това, което имате да ни кажете по това, но централният въпрос, по който трябва да помислим, е точното съотношение между ролята на общите събрания, ролята на едноличните ръководители, на техния екип. Не просто съотношение между колективно вземане на решение и лидерство, а какъв тип лидерство. До каква степен лидерство, базирано просто на оправомощаването, което следва от избора от ВСС или лидерство, което следва от една дискусия, работа с колегите в съответния съд. Ще ценя много вашите бележки в това отношение. Искам да кажа още две неща- едното е след като приключим с тези обиколки по апелативните райони по темите, които повдигат най- много въпроси, ние ще проведем и фокусирани кръгли маси за тях. Например по отношение на конституционния модел на ВСС на шести юли предстои дискусия, която ще бъде проведена съвместно със Съюза на юристите.

По отношение на съдийското самоуправление предвиждаме да направим такава дискусия, по отношение на кариерния процес предвиждаме да направим такава дискусия, разбира се и електронното правосъдие, за което често пъти не остава време за тази част от законопроекта да бъде обсъдена. Така че, дискусията ще продължи с още един кръг, вече по тези, а не по географски принцип. Разбира се, те ще бъдат оповестени и всеки един от вас, който има желание да се включи, ще има тази възможност да се включи в тези дискусии.

На второ място, това, което искам да кажа е предварително да се извиня. Практиката показва, че много от вашите изказвания ще бъдат формулирани като въпроси. От друга страна, обаче колегите от ВСС, може би са прави, на няколко пъти правиха забележка да не реагирам след всяко изказване, няколко изказвания, а по-скоро в края. Това, разбира се създава риск, че няма да мога да отговаря на всеки един поставен въпрос, но предварително искам да се извиня, че причината да не вземам веднага думата за отговор на въпросите, които поставяте, е така вече сложилият се ред на протичане на тези дискусии, а накрая ще отговоря. Отново предварително ви благодаря за изказванията.

СЪДИЯ МИЛЕН СЛАВОВ: Благодаря, г- н Министър. Аз лично, слушайки внимателно изказванията, намирам за себе си, ако позволите да направя предварително едно обобщение, известно основание за оптимизъм, че нашите мнения ще бъдат чути; това, че ще има дискусии, ще бъдат продължени; това, че нашите имотни декларации ще бъдат приравнени като на всички други представители на висшата държавна власт и най-важното, което също се надявам и вас ви колеги окуражава е, че ще има и представителство на регионален принцип при обсъжданията, а не само в София, ако правилно разбрах изказването. Нека принципът за регионално представителство да бъде продължен във всичките му проявления, включително и в устройствения закон, ако ми позволите да направя това надявам се последно отклонение като лично отношение към законопроекта на ЗИД на ЗСВ.

Междувременно пристигнаха още членове на ВСС, така че колеги, имайте предвид, че и нашият висш кадрови орган е представен в не малка степен сред нас. Надявам се това допълнително да ви дава стимул да изкажете свободно вашето мнение. Имах намерение първо да дам думата на представителя на Апелативен съд- Варна, тъй като проведохме общо събрание и взехме решение, че един наш представител - съдия Дончева, ще каже това, което сме обсъждали като становище, но видях, че съдия Ангелина Лазарова, която е тук в залата има в 11:00 часа заседание по наказателно дело и ще бърза да тръгва, така че с-я Дончева, моля да ми позволите да дам думата първо на съдия Лазарова. Съдия Лазарова, заповядайте.

АНГЕЛИНА ЛАЗАРОВА- СЪДИЯ В ОС- ВАРНА: Уважаеми членове на ВСС, уважаеми г-н Панов, уважаеми г-н Министър и г-н Зам.- министър, уважаеми колеги, благодаря за това разбиране към професионалните ми ангажименти, тъй като наистина имам съдебно заседание. Ще се постарая да бъда кратка и да засегна някои проблеми, които в рамките на месец са от обществената дискусия на проекта за ЗСВ. До този момент, струва ми се, не са били посочени на Вашето внимание.

Миналата година в началото на годината ВСС създаде две работни групи. Едната беше за подобряване начина на атестиране, а втората- за начина за кариерно израстване на магистрати. В тези групи участваха повече от 4 представители на магистратурата, неправителствени организации, гражданският съвет на ВСС. Паралелно течаха още събрания по апелативни райони в окръжните съдилища, съответно магистратури. В рамките на повече от година бяха обсъждани проблемите на атестирането в тази работна група. Аз работих и лично мога да твърдя, че обсъжданията в тази група далеч не бяха формални. Стигна се до формулиране на ясни и категорично предложения в ЗСВ, касаещи проблемите на атестирането. Съпоставката с така представения проект на Министерство на правосъдието позволява да се установи, че подобни предложения, каквито магистратите издигнаха сами по своя инициатива и които те считат, че биха допринесли за по- правилното, по- точното преминаване на процеса на атестиране и някакви разумни граници на този процес, не виждам да са били включени в така посочения проект. Предложенията са качени на сайта на ВСС, заедно с подкрепата, която са спечелили от страна на магистратите, тъй като освен това са качени и становища на различните магистрати и да видите, че една много широка група от реално действащи хора, заинтересувани от процеса на атестиране, вече са изразили една позиция по норми, които към този момент в проекта ги няма.

Пак по повод на атестирането, направи ми впечатление, че в чл.204а във Вашия проект е предвидено, че по инициатива на магистрат или в рамките на една атестационна процедура служебно би могло да се установят някакви специфични нужди, нужда от допълнително развитие на социалните умения на съдията или пък нужда от обучение, или други такива, които пък съответно да доведат до

формулирането на професионални планове за професионално развитие, които ще бъдат подпомогани от Комисия по атестиране и конкурси и НИП. В тази посока на една чудесна идея да се помогне на един магистрат, обаче съзирам един риск, да се прилагат подобни подпомагащи мерки като отпуска, командироване в друг орган на съдебната власт, без да е пояснено нагоре, надолу, настрани, включително възможности за работа в НИП. Би могло да се окаже волност за един магистрат, който не се справя добре с работата си и в една атестационна процедура би се стигнало до една ниска положителна или пък отрицателна оценка, каквато има случаи, че се е стигало при липса на правни знания и умения. В случая, обаче по този начин, ако служебно възникне тази идея неясно от кого служебно да възникне в една атестационна процедура, магистратът може да се окаже в отпуска или на работа в НИП, което според мен създава едно по- привилегировано положение за колеги, които не се справят с работата си по начина, по който останалите и те продължават да работят качествено в срок, сами се грижат за обучението си и ще има други, за които интуитивно персоне някой ще полага подобни грижи. Струва ми се, че не е справедлива тази идея, иначе е чудесно да се помогне на колега, който има известни затруднения, но начинът, по който е написана, не ми се струва качествен. И при настоящия момент при атестирането винаги може да се направят някакви препоръки. Тези индивидуални планове, които Вие сте посочили на много места в проекта, включително и разширяване на правомощията на НИП също са една нова, неработена до сега идея, една материя, която обаче пак буди наистина въпроси. Мисля, че тези въпроси няма как да получат отговор сега, защото в закона те не се съдържат. Какви биха били сроковете за тези планове за професионално развитие и обучение, какви биха били санкциите, ако тези планове не бъдат изпълнени, пред кого биха били отчитани и т.н. Струва ми се, че се поставя едно допълнително изискване към и без това безкрайно ангажираните колеги, които всеки ден отговарят на множество очаквания на обществото, да се добави подобно индивидуалния план, в който не винаги те дават съгласието си, а в някои случаи просто участват при неговото формулиране и изпълнение.

По повод на конкурсите, ще се опитам наистина да се вметя в рамките на няколкото минути, но когато се говори за нормите от закона, добре е да бъдем точни. Ще говоря само за вътрешните конкурси, предполагам че други колеги ще вземат отношение. Въвежда се приравняване на организационните и обществени функции, които магистратът има и те стават част от неговите професионални качества. Това ми се струва странно, защото когато се оценяват професионалните качества на един магистрат в конкурса, да, той би могъл да има обществена активност, би могъл да има и някакви организационни качества, но защо те да бъдат равни или в някои случаи да доведат и до съответно привилегировано не толкова положение, колкото просто магистрат да спечели, ако кандидатства например за конкурс за преместване и другият кандидат няма такива обществени или организационни функции. Това ми се струва, че по никакъв начин, ако един магистрат работи честно и почтено своята работа, без да бъде обществено ангажиран, не намалява неговата стойност, когато участва като кандидат в един конкурс.

На следващо място, касае се според мен за проблем на редакция, защото в чл.37, ал.2 и 3 на проекта и чл.189, ал.5 на този проект се получава известно противоречие на състава на комисиите, които ще бъдат конкурсни комисии в тези вътрешни конкурси. По чл. 37 като общо правило е въведено, че комисиите по атестиране и конкурси при съответните две колегии на ВСС се състоят от магистрати с ранг или на длъжност върховни съдилища и прокуратура, както и НСлС. Чл.189, ал.5 обаче сочи, че конкурсните комисии са тричленни, определени според конкурсната материя от членовете на съответната комисия по атестиране и конкурси, за които по- напред сме

казали, че са с рангове на върховни магистрати или на съответната длъжност, като тук, в чл. 189, ал.5 се казват, че те ще бъдат с ранг равен или по- висок от ранга на обявената свободна длъжност. Очевидно е, че различни автори са имали различни виждания по въпроса кой да влиза в конкурсните комисии. Те са изключително важни, защото на тях е дадена една нерегламентирана свобода да преценяват кога да направят събеседване в конкурс за преместване и кога да направят лична проверка, когато кандидатът кандидатства за повишаване в съответната длъжност, тъй като тези функции на комисииите са неясно регламентирани. Нещо повече, в конкурса за повишаване те могат да извършат лична проверка на кандидат, който не е проверяван или атестиран една година назад. Добре, какво става тогава с резултатите от една атестация, която е актуална в рамките на 4- годишен период? Може ли конкурсната комисия със своята оценка да замести стойността на една друга атестационна комисия, която далеч по- задълбочено е проверила работата на кандидата? Когато се касае за конкурс за преместване, там не се иска становище на Комисията по професионална етика и почтеност, а пък колегията на ВСС би гласувала съответно само по подготвено от конкурсната комисия класиране по някакъв списък. Когато се касае за повишаване в длъжност, минаваме през проверка и на Комисията по етика и почтеност, която обаче извършва пак, не ми е ясно защо, анализ само на първите трима кандидати от списъка от допуснатите от предходната комисия, която е подготвила този лист на класираните. Съответно за тези трима кандидати се изготвя едно становище, с оглед всички документи, представени от тях, включително и данните за извършени проверки по сигнали срещу магистрати. Ако обаче за един магистрат няма сигнали за неморално, неетично, непочтено поведение, то автоматично ли това доказва, че той притежава необходимите нравствени и професионални, съответно нравствени и етични качества? От друга страна, ако има няколко проверки, една от които е достигнала до извода допуснати такива нарушения, ще продължи ли този кандидат участието си напред в конкурса? Какво става с четвъртия надолу по списъка, съставен от предната комисия и кой списък всъщност би бил внесен в заседанието на професионалната колегия към ВСС- само трима кандидати ли, заедно с мненията на Етичната комисия или всички останали, като за останалите няма да има такива мнения.

Последно, най- важният момент- влизаме в заседанието на професионалната колегия, започваме да разглеждаме списъка на тези първи трима или така или иначе други кандидати. Направи ми впечатление обсегът на проверка, която ще бъде извършена на това заседание на ВСС, на колегията на съвета. Тя ще провери дали са спазени изискванията за стаж по чл.164 и съответно изискванията за нравствени и морални качества. Изискването за стаж е едно от изискванията за допустимост на кандидатурата в конкурс за повишаване и това вече е било проверено по чл.191, ал.3 от Комисията по атестирането и конкурсите. Стажът, дали кандидатът го има за конкурса, за който участва за съответната длъжност, е въпрос, уреден, включително защитен в едно междинно производство, в което недопуснатият кандидат може да възрази, по- късно да обжалва становището на тази колегия.

На следващо място, отказ от повишаване, с оглед на така разписания чл.193, ал.4 може да означава това, че не са спазени изискванията по чл.162 от закона. Стигаме до един абсурд, според мен, защото чл.162 от закона, във вида в проекта, говори за това, кой въобще може да бъде съдия. Това е нормата, която касае първоначалното назначаване. Не може в един конкурс за повишаване да се питаме дали кандидатът има нравствените и етични качества да бъде съдия, дали има правно образование и т.н., ред 8,9, точки, които говорят кой може да бъде съдия. Така че стигаме до едно заседание в конкурс за повишаване, в който всъщност най- авторитетният орган- професионалната колегия на съвета единствено ще може да разгледа условията по допустимост на

кандидатурата за участие в този конкурс. Струва ми се, че класиране по документи с дадените допълнителни, неясни критерии като значение на обществени и организационни функции, субективни проверки на конкурсните комисии, които са командирани в рамките на една година в съответните помагащи основната колегия органи, както и обширното съдържание, което винаги буди у нас неяснота за етика, морал, нравственост, почтеност и възможността да се влягат много, много елементи зад подобни думи, съответно обаче създават нестабилност, според мен, в търсенето на едни обективни правила в изключително важната материя за кариерното повишаване на магистратите.

Наистина благодаря за това, че ме изслушахте. Сигурна съм, че говорих повече от 5 минути, но считам, че това, което казах и ако е било чуто, то е важно, защото откроява един професионален поглед на магистрат с 23- годишен стаж само в съдебната система. Благодаря Ви много за вниманието, желая успешна и ползотворна дискусия.

СЪДИЯ МИЛЕН СЛАВОВ: Благодаря на съдия Лазарова. Въпросите с атестирането и кариерното развитие на магистратите са изключително важни, те са едни от основните въпроси, които вълнуват всички ни. Мисля, че той е гаранция и за осигуряване на едно обективно правораздаване в България. Давам думата на с-я Маринела Дончева, съдия от Апелативен съд- Варна, която беше определена от общото ни събрание да поднесе становището на съдиите от Апелативен съд- Варна по предложениия проект.

СЪДИЯ МАРИНЕЛА ДОНЧЕВА – АПЕЛАТИВЕН СЪД- ВАРНА: Уважаеми г-н Председател на ВКС, г-н Министър, г-н Зам.- министър на правосъдието и членове на ВСС, ние, както чухте, миналата седмица проведохме само в състава на Апелативен съд- Варна едно общо събрание, на което обсъдихме предложениия законопроект. Фокусирахме се единствено върху законопроекта, който е предложен от Министерство на правосъдието. Не е било на нашето внимание обсъждане на останалите два законопроекта. Противно на разпространеното схващане, че колкото юристи, толкова и мнения, се обединихме и постигнахме завидно единодушие по основните въпроси, които се опитахме да групираме и да поднесем на вашето внимание.

Първата група въпроси касаят състава, структурата и избора на членове на ВСС. По отношение избора на членове на ВСС от съдийската квота предложението за пряк избор от всички съдии е безспорно най- демократично. Необходимо е, обаче да се прецизира организацията на този избор, защото сами разбирате, че това ще бъде едно много мащабно мероприятие, свързано и с финансова тежест, като може да се предложи провеждане чрез общи събрания по места или по апелативни райони.

Друго предложение, което среща най- голямо одобрение сред нас е евентуално организирането и провеждането на електронно гласуване.

Трето възможно предложение, което поставяме на Вашето внимание е тъй като на предишния избор, на който лично участвах като делегат за събранието, важен момент беше изслушването на самите кандидати, и това беше хубавото, за да можем да придобием представа, но имайки предвид, че в повечето съдилища вече имаме изградена видеоконферентна връзка, предлагаме такова едно изслушване да може да се извършва и по този начин.

Другото, което отново споделям лично като мой опит от предишното събрание по отношение правилата за работа на самото общо събрание за избор, тези, които са присъствали тогава знаят, че много голяма част от времето отне именно да приемем и одобрим тези правила и смятаме, че не е зле да се изработи предварително и оповести един проект за правила за работа, които да регламентират действията на съответните комисии и на процедурата по избора, като този проект за правила би могъл да бъде

обсъден преди избора, за да се постигне консенсус, а не това да става на самото общо събрание.

Разпоредбата на чл.30, ал.6, съгласно която членовете на ВСС по време на своя мандат продължават да упражнява професията си, оставя известно впечатление, че ВСС няма да бъде постоянно действащ орган или неправилно ние сме го разбрали, като смятаме, че очевидно не това е идеята на закона. От друга страна, по този начин членовете на ВСС няма да се изолират от гилдията, продължавайки да упражняват своята професия, а ще бъдат близо до проблемите на колегите си и да наблюдават отблизо техните проблеми. В заключение по първата тема на нашите коментари, свързани със състава и структурата на ВСС, проектозаконът за съдебната власт, недостатъчно ясно са очертани основните принципи за действията и функциите на ВСС. Има неяснота дали ще е постоянно действащ или не, но това вероятно ще бъде въпрос, който е в контекста на проекта за изменение на Конституцията. Този въпрос без съмнение е свързан и с втория акцент на становището на съдиите от Апелативен съд-Варна, а именно- изборът и функциите на постоянните комисии към ВСС. Може би ще има някакво повторение с това, което чухме от колегата Лазарова, разпоредбата на чл.37, ал.2 от проектозакона съдържа според нас известна неяснота относно начина за избиране на членовете. Не толкова неяснота, колкото този проблем, който изтъкнах при избора на членове на ВСС се поставя и тук, още повече, че те ще бъдат с мандат от една година и всяка година ще трябва да се провежда такова събрание. Това е безспорно така, защото първо, заради краткия мандат на тези комисии, второ- възможността, която е предвидена за свикване на извънредно общо събрание при необходимост от избор на допълнително членове на комисииите. Тези ежегодни събрания биха отнели не само време, но и финансов ресурс за организирането им.

Трето, след като постоянните комисии ще решат най- важните въпроси, свързани с дейността на органите на съдебната власт, тогава се поставя въпросът в какво ще се изразяват ангажиментите и функциите на постоянните членове на ВСС, които пък е предвидено от своя страна да могат да продължат да изпълняват и професионалните си ангажименти. Не се ли свеждат техните функции само до някаква ненужна представителност? Съзираме известна опасност да се раздуе щатът на ВСС и да натежим на и без това наорязания бюджет на съдебната власт като цяло.

Недостатъчно ясен според нас е и текстът на чл. 30а, ал.2 от проектозакона, съгласно който в кадровото досие на всеки магистрат, наред с атестационните формуляри, съответно декларациите за несъвместимост, се прилагат индивидуалните планове за професионално развитие и други документи, във връзка с професионалните и нравствени качества. Понятието „други документи“ ни се струва твърде общо, нуждае се от детайлизиране или някакво примерно изброяване, за да е ясно какви ще бъдат те, какви могат да бъдат те.

Становище също искаме да изразим и по така наречените индивидуални планове, които за първи път сега се въвеждат. За да не повтарям отново, солидаризирам се с колегата Лазарова, защото не е ясно първо, какво трябва да е съдържанието на тези индивидуални планове, не е ясно кой по какъв начин ще отчита изпълнението и предвиждат ли се някакви санкции при неизпълнение. С оглед на това предлагаме това предложение или да отпадне, или ако се прилага, то да се прилага само за магистрати в периода до придобиване статута на несменяемост. След това намираме изготвянето на такива планове за ненужно.

По отношение на декларациите ще спестя забележката, която имахме, след това, което чухме от министъра на правосъдието. Наистина, няма причина и няма логика нашите декларации да се различават от тези на останалите.

По точка 3- избор на председател на съда, по отношение издигането на предложения на председатели на съдилища, намираме за удачно законът да предвиди няколко алтернативни възможности. Например, предложенията да се правят от председателя на по-висшестоящия съд или от общото събрание на по- висшестоящия съд или от общото събрание на съдиите от съответния съд. Не намираме за удачно провеждането на съвместни събрания между членовете на съответния съд с представители на висшестоящата инстанция. Те ще бъдат такива събрания, трудни за организиране и биха могли дори да доведат до изкривяване на вота, поради разликата понякога в числеността на едните и на другите. Разпоредбата на чл. 167, новата ал.5, предвижда, че длъжностите „председател на съд“ и негови заместници не могат да се заемат два последователни мандата, което означава един мандат, включително в различни органи на съдебната власт. Ако това не е някаква редакционна неточност, намираме, че това противоречи със сега действащата Конституция- чл. 129, ал.6, която определя, че административните ръководители имат мандат от 5 години, с право на повторно назначаване. Това, че новият закон произвежда като основен принцип самоуправлението, чрез разширяване на компетенциите на общите събрания намирам, че е много положителна тенденция, защото така по този начин всъщност би могло най-добре да се осъществява, както връзката между отделните магистрати и ръководството и начина, по който те могат да повлияят върху работата на съда. Начинът всъщност важи и за възможностите, когато самото общо събрание в случай на несправяне с отговорността да управлява институцията, би могло да прави предложения за предсрочното му отзоваване.

По самоуправлението повече мисля да не говорим, защото това вече беше казано. С разпоредбата на чл.81, ал.1 и съответно на чл. 87, ал.1 предвидено е командироването на младши съдии или други съдии на незаети съдийски длъжности от друг съд да става по решение на съответните колегии от приемащия съд. Това нещо го практикуваме в нашия съд, това е едно от добрите предложения. Добро е също и предложението за изменение в чл.85, ал.3, съгласно което общо събрание да може да разглежда и приема решения по въпроси, свързани с организацията на съда по предложение на 1/3 от съдиите, както и възможността всеки съдия при разглеждане на дадено дело и констатиране на противоречие и несъответствие между даден закон и Конституцията, да може сам да сезира Конституционния съд.

Последно, това е за конкурсите, атестирането и командироването на съдии – предложението ни е конкурсите за първоначално назначаване, външните конкурси, да се провеждат само до „ниво окръжен съд“, като квотата да остане 20%. Считаме, че трябва по този начин да се даде възможност на съдии, които вече са работили районни, окръжни съдии за професионално израстване в по- горни съдилища, зачитайки труда, който са положили тук за своето професионално развитие.

По отношение на изпита за младши съдии за първоначално назначаване по чл. 184 намираме, че написването на есе по актуален за обществото въпрос няма да допринесе за по- добра оценка на качествата на кандидата, а само би могло да засили субективния елемент при проверка на писмените работи. Нашето предложение е на тези изпити да се решават казуси по наказателно, гражданско и търговско право, а всичко останало да отпадне. Предложението ни за атестирането на магистрати е да става само по повод придобиване статут на несменяемост при преместване и повишаване в ранг, а не на всеки 4 години периодично, което може би губи смисъл и не е необходимо или пък при конкретен повод, свързан при констатирани слабости в работата на магистрата. Командироването, което проектозаконът предвижда да е за не повече от шест месеца. Понякога, особено когато съдията е командирован в

наказателно отделение, което гледа продължителни дела, това няма как да се спази. Общо взето това е, което имаме като бележки по проектозакона. Благодаря Ви.

СЪДИЯ МИЛЕН СЛАВОВ: Благодаря на съдия Дончева. Становището после може да се представи на Министъра на правосъдието и на ВСС, то е написано от колегите. Само да посоча нещо, което беше обсъждано и колегата Маринела Дончева не знам дали поясни в изложението си – това е по отношение на баланса между самоуправление и лидерството и избора на председатели. Ако общото събрание бъде един от носителите на властта в съда, то тогава на това общо събрание принципът е да се даде власт, която да не е толкова ограничена. А ако тя трябва да бъде неограничена, то тогава този принцип, доведен до край ще означава общото събрание да не е ограничено и по отношение на това кого да избере за свой председател и колко пъти да го предлага /т.е да не е ограничено и с брой мандати/. Тогава пък кандидатът за председател не трябва да защитава концепция, а общото събрание трябва да одобри концепция за управлението на съда. И ако бъде доведен принципът на самоуправление докрай, тогава пък трябва да се даде възможност на общото събрание с квалифицирано мнозинство да може да отзовава административния си ръководител, от когото не е вече доволно. Всеки един от принципите обаче доведен докрай, не може да бъде решение в един функционален, прагматичен аспект за организацията на работа в съда. Тоест, не може самоуправлението да измести лидерската позиция на председателя и от тази гледна точка то не може да бъде неограничено. Нужно е да се намери баланс. Благодаря още веднъж на съдия Дончева. Давам думата на представителя на ВСС г-н Георгиев

РУМЕН ГЕОРГИЕВ- ЧЛЕН НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ: Моля да се обобщи всичко това, което чухме и да се предостави на министъра най-важното.

СЪДИЯ МИЛЕН СЛАВОВ: Благодаря, ще изпратим нашите становища навсякъде, стига само да има възможност те да бъдат прочетени и да се вземат предвид. Имате думата, колеги. Давам думата на съдия Мария Терзийска- Зам.- председател на ВОС.

МАРИЯ ТЕРЗИЙСКА- ЗАМ.- ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ВОС: Ще бъда съвсем кратка, уважаеми гости на трибуната и уважаеми колеги, тъй като вече колегата Дончева засегна един от въпросите, които считаме, че са спорните въпроси в проекта във връзка с модела на работа на ВСС, защото действително чл. 30, ал.6 така, както предвижда, че членовете на ВСС продължат да изпълняват функциите си по места предполага ВСС, който да не е постоянно действащ орган.

Считам, че моделът на работа на ВСС се определя и зависи до голяма степен както от обществено-икономически отношения, от законодателната рамка и от обема функции, които са му възложени. Считам, че с оглед най-вече обема задачи, които трябва да изпълнява ВСС, същият следва да остане и е удачен вариант да действа постоянно. Освен това, притесненията ми са в насока, че ако този орган не е постоянно действащ би могло да се стигне до задълбочаване на лобизма и освен това членовете бихме могли да ги поставим ненужно в етичен конфликт, защото освен от магистратската квота членове на ВСС се избират и от Народното събрание. Тези колеги, които ще бъдат избрани от НС, не е задължително да са съдии или прокурори. Те могат да са адвокати, ЧСИ, нотариуси, други юристи, може би работещи в изпълнителната власт с доказани високи професионални качества. В този смисъл има една разпоредба, която казва, че всъщност изборните членове на ВСС не могат да заемат длъжности в други държавни и общински органи, така че не е ясно според мен. Считам, че би се стигнало до ситуация, в която бихме ги поставили в конфликт на интереси, ако те продължават да изпълняват и другите си служебни задължения, освен работата си в съвета.

Върху още нещо ще акцентирам, това са постоянните комисии, които Вие считате, че следва да подпомагат работата на ВСС. Не намират това разрешение за много удачно, защото считам, че от една страна едногодишен срок е твърде малък, за да може членовете на тези комисии да привикнат към работата, която безспорно е различна в постоянните комисии от тази, която е осъществявана до този момент от тях.

От друга страна, в чл. 37 законопроекът предвижда и на ротационен принцип преминаване на тези членове на комисии от една в друга. Не виждам как е възможно ефективно да се работи при един толкова кратък времеви период в рамките на всяка комисия и според мен по този начин суверенното право на членовете на ВСС да вземат решение би се изместило от едни предварително подготвени решения от комисии, които освен всичко друго, според мен няма да имат възможност да натрупат достатъчен опит или пред администрацията на ВСС, което просто не е коректно. Моето мнение е, че в крайна сметка ВСС, говоря като постоянно действащ орган, в този си вариант, показва някакво усилие за подобряване на дейността си и мисля, че е по-добре да рационализираме и да подобрим базата, а не да сменяме модела, така че поне що се отнася до мен, мисля, че постоянно действащ ВСС е печелившият вариант.

СЪДИЯ МИЛЕН СЛАВОВ: Благодаря на съдия Терзийска. Само искам да ви обърна внимание, колеги, че в края на срещата ни ще ви бъдат предоставени анкети за попълване, които моля да попълните. Изготвени са от временна комисия при ВСС относно промените в Конституцията и ЗСВ. Изследването на мнението ви е важно за вземането на бъдещи решения. Давам думата на г-жа Галина Николова.

ГАЛИНА НИКОЛОВА- СЪДИЯ В РС-НОВИ ПАЗАР: От името на аудиторията, която сме се събрали, искам да благодаря на Министъра на правосъдието, на Зам.- министъра на правосъдието и на Председателя на ВКС, тъй като това е първата по рода си такава масова, широка дискусия на един законопроект, който има изключително важно значение за бъдещата ни работа. Благодаря ви, че пожелахте да чуете мнението на всички нас, колегите, които се очаква да работим с бъдещия ЗСВ и които благодарение на опита, който имаме надяваме се да бъдем полезни в максимална степен за изработването на един много добър, и дай Боже, успешен реформаторски закон, защото наистина съдебната власт се нуждае от това нещо.

За да бъде по- последователна бих искала да започна от това, от което колегите от Варна започнаха- относно това, дали ВСС да е постоянно действащ орган или не. В ръцете си държа проекта, но и настоящия ЗСВ, където в чл.16 ясно е казано в първото изречение, че ВСС е постоянно действащ орган. Такава разпоредба не откриваме в законопроекта, което означава автоматично, че ВСС става непостоянно действащ. Незнайно, обаче как ще заседава? Това е въпрос може би на допълнително нормативно уреждане. Аз лично бих подкрепила колегата, който току- що се изказа относно потребността от постоянно действащ съвет. Считам, че работата на постоянно действащия ВСС е в пъти по- добра като организация от тази, която имаше преди, когато беше непостоянно действащ съвет. Събираха се в една сряда, което беше трудно за колегите, членове на съвета. Беше трудно и за колегите, които са извън съвета, имам предвид всички нас, защото се очакваха с години провеждането на конкурси, месеци се чакаха за рутинни кадрови въпроси. Считам, че ВСС трябва да запази сегашното си положение на постоянно действащ, иначе останалото би било връщане в положението от 2006г. или от 2007г.

Относно правомощията за избора на членове на съвета, не зная друг да си позволи да коментира една разпоредба. Тя е налична и в настоящия ЗСВ, относно участието конкретно в проекта на адвокати като членове на ВСС. Какво друго, ако не явно смесване на съдебната власт една публична власт с частния сектор. Считам, че това е недопустимо смесване на основния принцип за разделение на властите с

навлизането на представители на избрани от адвокатското съсловие. Не че съм против колегите, ние работим заедно, трябва да работим ръка за ръка за усъвършенстването на законите, но мисля, че както във ВАС, в Закона за адвокатурата няма място за магистрати, така няма място за адвокати и в най- висшия орган на съдебната власт. Какво друго, ако не явен конфликт на интереси е разпоредбата на чл.30, ал.6, че членовете на ВСС ще си запазят досегашните функции. Адвокатът ще се изправи пред магистрата, когото назначава?

Относно парламентарната квота, категорично считам, че трябва да намери промяна и да отпадне съществуването на възможността адвокати и изобщо не магистрати да бъдат членове на ВСС. Считам, че само чрез един експертен съвет, избран от магистратски общности, нека се запази парламентарната квота, но нека изборът се провежда измежду магистратите. Така се стига до разделяне на съвета на колегии, прокурорската колегия да се състои от 6 члена, защото е записано в проекта например шест члена, избрани от НС, хипотетично това могат да бъдат шест адвокати, четири избрани от общо събрание на прокурорите, един от общото събрание на следователите. Съгласете се, това е крайно неравенство. Мисля, че по този въпрос има какво да се мисли.

Относно правомощията на Пленума на ВСС, иначе като цяло споделям идеята за разделяне на ВСС на колегии, мисля, че така биха работили по- гъвкаво. Но си мисля, че изборът на административни ръководители на всички нива, в цялата съдебна система трябва да бъде отговорен акт на Пленума, а не на съответната колегия. Само така решенията на ВСС биха достигнали в еднаква степен до всички низови структури, за когото той работи, а пък отделните магистратски длъжности нека да бъдат приоритет на избор и в правомощията на отделните колегии.

Относно управлението на съдебните имоти, мисля че Министерство на правосъдието се справя много добре и не виждам защо експертният състав на ВСС трябва да се натоварва и с тези функции. Считам, че това е чисто експертна дейност, която определено Министерство на правосъдието следва да продължи на управлява така, както освен че настоящата Конституция чл.130, ал.1, т.2 повелява, така и традициите в нашето разпределение на съдебни отговорности, тъй като винаги Министерство на правосъдието е отговаряло за този ресор, трябва да продължи да се занимава.

В проекта е предвидено на всяко шестмесечие, освен статистическите форми председателите да изготвят доклади, които да се изпращат до Инспектората. Такова задължение е предвидено и за председателя на ВКС, но странно е пропуснато за председателя на апелативния съд. Иначе всички останали председатели на съдилища имат това задължение, така че предполагам това се дължи на технически пропуск, който следва да бъде коригиран.

Една много хубава разпоредба, това е чл.193а от законопроекта, която предвижда възможност за магистратите, които имат проблеми най- общо казано в семейството, здравословни или социални причини и т.н., може да са лични, може да са на темен, приближен член на семейството, да бъдат премествани. Аз приветствам тази позиция, но считам, че тя има в известна степен дискриминиращ елемент, тъй като не е предвидена подобна аналогична разпоредба в текстовете за държавните съдебни изпълнители и съдиите по вписванията. Доколкото ЗСВ следва да даде отговор за всички посочени в него съдебни структури, в това число и съдиите по вписване и ДСИ, считам, че такъв аналогичен текст трябва да има в чл.270 относно ДСИ и чл. 286, ако се не лъжа, от ЗСВ за съдиите по вписванията.

Много са нещата, които поставя този проект като интересни въпроси, но е доста интересен и въпросът за давността на дисциплинарната отговорност 10 години. Ще

припомня, като съдия, който гледа всякакъв вид дела, че съгласно чл.82, ал.1, т.3 НК 10- годишната давност се предвижда за деяния, които са наказуеми с лишаване на свобода от 3 до 10 години, защото следващата давност е вече за деяния с лишаване от свобода над 10 години. Бих попитала приравняват ли дисциплинарната отговорност на магистрата като наказаума с такова тежко престъпно деяние, наказуемо с лишаване от свобода от 3 до 10 години и не мислите ли, че 3- годишната давност, тя отговаря и на най- ниската по чл.82 от НК давност следва да бъде запазена? Аз считам лично, че трябва да остане сегашната давност. Това, според мен, кореспондира и с общите принципи на правото, в това число и по отношение на правилата за давността.

Иначе по отношение на избора на председатели, мисля, че прекалената демокрация, която прокламира проектът, ще създаде проблеми. Колеги, ние не се познаваме от съседните нам райони, ние се познаваме с колегите си от по- горната инстанция и задочно с колегите от най- горната инстанция, когато започнат да ни връщат делата. Не виждам защо трябва този широк популизъм. Според мен твърде широко е понятието за избор на председатели на съдилища, когато трябва да се проведе общо събрание на съдии от всички останали съдилища в целия окръжен, съответно апелативен район. Аз не познавам колегите си от РС- Шумен, с изключение на тези, които са на административно управленски позиции, не познавам колегите си и от РС- Велики Преслав. Как мога да гласувам за колега, когото не познавам нито в работата му, нито като човек. Изборът трябва да се провежда в рамките на общо събрание, което е от самия съд, откъдето са очаква да бъде проведен изборът. Може да има присъствие от горна инстанция, но няма нужда от широк периметър. Това само ще създаде проблем както при провеждането на самото събрание, така и относно самия избор.

Колеги, примерно, за нашия съдебен район колегите от РС Шумен са най-многобройни, колегите от РС- Велики Преслав са най- малобройни. Какъв избор ще се очаква да се проведе за председател на най- малкия съд, когато той ще бъде най- слабо представен.

Не виждам защо е предвидено, в момента ми е трудно да открия конкретния текст, едно от задълженията на ръководителите на прокуратурите към края на октомври месец да дават допълнителен отчет. Всички се отчитаме на шестмесечие и накрая на годината. Няма ли да доведе до бюрокрация и само допълнителни ангажименти, които да пречат да си изпълняват основните задължения. Относно правомощията и на общото събрание, което се очаква да бъде всъщност едва ли не новият административен орган във всички повсеместни структури, считам, че прекалено широк е кръгът на правомощията, които са заложени в проекта. Първо, то противоречи с досегашните принципи, които ВСС изгради. Това означава просто да се зачеркне свършеното до момента и да се прави нещо ново от съдилищата. Имам предвид проблема за натовареността, в това число и на председателите, проблема за разпределението на колегите- все неща, които са обсъждани и вече има изградени структури, тоест работещ механизъм за работа.

Утвърди се с решение на ВСС натовареността на председателите. Дори се даде възможност да се коригира тази натовареност. Мисля, че това е едно по- правилно решение, отколкото всеки съд сам да решава. Някои съдилища са с по двама съдии, как да го решат, как да проведат общо събрание. Понякога се случва така, че когато щатове са по един, тези налични един или двама съдии са всичко, те са един оркестър, те стават и съдии по вписвания, и съдебни изпълнители. Така че, следва да се помисли по този въпрос.

Един актуален въпрос- заложен в чл.9 на законопроекта- посочено е, че разпределението на делата се извършва на случаен принцип в съдилищата, а за прокуратурите - съгласно правила, утвърдени от Главния прокурор. Сегашната

разпоредба на чл.9 мисля, че налага един по- пълен и правилен подход, тоест еднакви стандарти за работа във всички магистратски структури, а това е случайното разпределение на делата. Не виждам какъв друг трябва да бъде механизмът. Дори и Главният прокурор да напише правила, то според мен той трябва да се придържа към тези стандарти и тези правила на случайно разпределение. Не може в съда делата да се разпределят случайно, а в прокуратурата не случайно. Не зная как ще стане това, но очевидно има някаква идея. Мисля, че в законопроекта трябва да се чуят наистина мненията на всички колеги. Разбира се, това, което казвам, не е всичко, което може да се коментира по проекта. Той безспорно има много хубави неща и идеи, но най-важното считам, че трябва за запазим ВСС като постоянно действащ, да не се коригира мандата, защото това вече касае промяната, която е заложена в Конституцията. Защо? Защото, уважаеми г-н Министър, много от промените, които са посочени в проекта не кореспондират със сегашната Конституция, те кореспондират с едно бъдещо несигурно събитие, с това, което се очаква да стане новата ни Конституция, в това число дори ако щете управлението на съдебните сгради, което в момента е в ресора на Министерството.

Така че аз предлагам бъдещият ЗСВ да се концентрира изцяло в съответствие със сега действащата Конституция, а не с тази, която бихме желали да имаме, защото промяната първо ще се случи много трудно или изобщо може да не се случи. Пак казвам, това е едно бъдещо, много, много несигурно събитие.

Благодаря за вниманието, надявам се дискусиата наистина да бъде успешна, а изказванията на колегите да бъдат взети като едни мнения на хората, които се очаква да прилагат този закон, да работят с него и да бъдем по- добра в обществените очаквания съдебна власт. Благодаря ви.

СЪДИЯ МИЛЕН СЛАВОВ: Благодаря на колегата Николова, колегата е дългогодишен административен ръководител преди това, така че има опит и съм убеден, че думите ѝ бяха основани на опита от досегашната ѝ практика. Давам думата на колегата Елена Андреева.

ЕЛЕНА АНДРЕЕВА СЪДИЯ В ОС- ВАРНА: Уважаеми гости, уважаеми колеги, радвам се, че имам възможността да изкажа своето мнение за това, което се предвижда и което аз лично считам, че би било удачно за по- добрата организация на работата в съдебната система.

На първо място, във връзка с конкурсите, смятам, че не бива да бъдат провеждани конкурси едновременно за повишаване и за преместване, тъй като преценката на професионалните и нравствени качества на магистрата има значение в съответния съд, вече веднъж е направена при назначаването му на тази длъжност и предвид периодичните атестации, които е имал. Кандидатствайки за длъжност, равна по степен, но за друг съдебен район, този кандидат би бил поставен в неравноправно положение, ако се вземат предвид мненията на общите събрания на колегии, които нямат впечатления за работата на съответния магистрат или мнението на административния ръководителя. В тази връзка е и възможността командироването да бъде извършвано единствено по предложение на общото събрание на съдиите в съответния съд, също крие известен риск, затова че съществуват случаи, в които действително колегите имат някакви уважителни причини да желаят да работят на различно място от това, където са били назначени, където години наред са градили авторитет и имат някакви позиции. Те попадат изведнъж в една недружелюбна среда и на тях им е много трудно, защото самото преместване е свързано с куп лични несгоди, които са длъжни да претърпят. И затова ми се струва, че не може само това, което решат колегите от съответния съд и тук е ролята на административния ръководител ако

е необходимо да направи задълбочено проучване, да представи магистрата пред колегите и изложи какви са причините да желае даден магистрат да се премести.

Трябва да съблюдаваме и принципа, че свободното придвижване на хората, правото на труд, правото на личен и семеен живот са принципи, защитавани от Европейската конвенция и не бива по никакъв начин без да се намери баланса, да се посяга на което и да е от тези права. Във връзка с командироването, това не е начин за кариерно израстване, а възможност на колегите от съответния орган, след като имат преки впечатления от работата на колегите си от по- горната инстанция да решат в случай на нужда при незаети бройки кой би бил подходящият кандидат, за да им помогне да си вършат и те по- бързо и качествено работа, защото всеки горестоящ орган има впечатления, и съдиите в него, от работата на тези, които са в долните инстанции.

Основното, което смятам е, че не бива по един и същи начин да се предвижда възможността за преместване и повишаване и да се съобразява всеки индивидуален случай, защото не е лесно човек да изостави всичко и изведнъж коренно да му обърне живота. Благодаря за вниманието.

СЪДИЯ МАРИНЕЛА ДОНЧЕВА: Моля, ако позволите, понеже пропуснах преди малко един много малък детайл във връзка с мандатите за зам.- председатели, защото сега действащият ЗСВ не предвиждат такава мандатност. Такъв намек виждам и в новия закон, не става съвсем ясно дали зам.- председателите също следват мандата на председателя. Кой ще бъде началният момент на техния мандат.

СЪДИЯ МИЛЕН СЛАВОВ: Благодаря на колегата Андреева и на съдия Дончева за допълнителното становище. Давам думата на колегата Светослава Колева от ВОС.

СВЕТОСЛАВА КОЛЕВА- СЪДИЯ В ОС- ВАРНА: Уважаеми гости, уважаеми колеги, искам да върна дискусиата в едно по- принципно обсъждане, русло. Очевиден е опитът на авторите на законопроекта да въздигнат съдийското самоуправление на една по- различна висота. Това само по себе си е похвално, но в някои отношения е доведено до крайност. Какво имам предвид. Освен изложеното от преждеговорящите за това, че общи събрания на целокупното съдийство ще трябва да се събира нейде и да решава поне веднъж годишно въпроси, свързани с избор не само на членовете на ВСС, но и на членовете на постоянните комисии, действащи към него. Нещо повече, предвидено е в законопроекта, че допълването на състава, който е оредял от тези комисии по една или друга причина, отново следва да става по решение на това общо съдийско събрание. Това според мен е крайност, която няма да доведе до оптимизиране на работата, съответно дейността на съдиите, а ще довлече не само до финансови затруднения, но и със затруднения с чисто основно изпълнение на основните ни функции по правораздаване. В тази насока следва да се помисли да се балансира това решение и същевременно тук ми се струва, че трябва да бъде повдигната дискусиата на още едно ниво. Очевидно това общо събрание на съдиите има цел да легитимира избор на едни широко представени и одобрени, подкрепени членове на ВСС. Затова имаме съдебна квота, парламентарна, прокурорска, но тук е мястото да поставим въпроса за т. нар."териториалната квота". Съдиите избираме шест представителя, има пет апелативни района, очевидно София като най- голям и с най- голяма относителна тежест съдебен район може да се приеме, че може да се представлява от двама членове. Освен това председателите на висшите съдилища също влизат в съвета и също представляват софийската общност. Не ме разбирайте погрешно, не желая да противопоставям провинция и София, но за да бъде представителството пълно, то според мен следва всеки апелативен район да има свой представител. Това е така, защото човек от региона най- добре познава проблемите, хората и да общува с тях. Ако

се приеме този принцип съвсем спокойно биха могли териториално, на апелативно ниво да се провеждат общите събрания, които да гласуват и избират свои членове. Това би довело до спестяване на разходи и затруднения на хората, които трябва да отидат от единия до другия край на България, за да извършват своите задължения.

Искам да поставя още един проблем, това е, че участието в общите събрания не е само право, то е разписано в ЗСВ като задължение на съдиите. Тоест, за да изпълним това свое задължение трябва по някакъв начин да загърбим други свои функции. Затова ми се струва, че вие следва да мислите не как да ни затруднявате, а как да ни оптимизирате и да го направите по-лесно, било то чрез гласуване по места, електронно, по поща, но чисто физически да не е свързано с едно такова масово движение на съдии.

СЪДИЯ МИЛЕН СЛАВОВ: Благодаря за принципното изказване, то беше по един много съществен въпрос, който очевидно вълнува магистратската общност, тъй като правото на глас може да не бъде упражнено, а и обективно невъзможно реализирано за тези, които са дежурни по места или трябва да си вършат работата. Ние не можем да затворим съдилищата и да се отиде в София. Давам думата на господин Стоев от Разград.

ЕМИЛ СТОЕВ- СЪДИЯ В ОКРЪЖЕН СЪД - РАЗГРАД: По поставените въпроси, без да сме извършвали прецизен анализ на всеки текст на законопроекта, с оглед времето, което можехме да отделим, нито пък да сме анализирали какво Народно събрание трябва да приеме като изменение в Конституцията, излагаме становището си по основните идеи.

Подкрепяме решението за пряк избор на членове на ВСС като демократичен, макар и недаващ пълна гаранция вариант.

Подкрепяме разделянето на ВСС на две колегии, тъй като не виждаме основание съдии да участват при решаване на кадрови или дисциплинарни въпроси на прокурори и обратно.

По отношение на това, дали да е постоянно или не постоянно действащ, ВСС трябва да е действащ. В миналото има пример като непостоянно действащ, когато си е вършил работата по подобен начин. Моето лично становище беше, че трябва да е постоянно действащ. Считаю, че не трябва да губят членовете на ВСС връзката с мястото, от което излизат, с колегите, които са го избрали.

Подкрепяме промяната, която въвежда изискване за инспекторите, които проверяват съдилищата, да имат достатъчен стаж като съдии.

В частта относно съдебните заседатели, в чл.68, ал.2, предлагаме да отпадне изрично записана възможност да се правят предложения от юридически лица с нестопанска цел, тъй като ангажиментът да изпълняват функциите като съдебен заседател гражданите поемат лично. Всеки може да се кандидатира, а становището на юридическите лица може да бъде дадено в последващи процедури, по ал. 3, т. 5 и по чл.68а, ал.2. Предлагаме да се ограничи възможността едно лице да бъде избрано за съдебен заседател в повече от един съд. Да се предвиди, че основание за предсрочно освобождаване по чл. 71 е избора му за съдебен заседател в друг съд, като се добави текст „когато бъде избран за съдебен заседател в друг съд“. Предлагам да се предвиди основание за предсрочно освобождаване на съдебните заседатели, освен при осъждане за умишлено престъпление, и при освобождаване от наказателна отговорност – налагане на административно наказание по чл. 78а от НК.

Намираме за добро решението за увеличаване правомощията на общото събрание. Не намираме аргументи против това. Тези разпоредби съставят баланс между необходимостта от управление, контрол, наблюдение над работата на съдиите и независимостта и способността сами да вземат решение и председателят на съда заема мястото, което му се отнежда- да е пръв сред равните.

С колегите откриваме известна неяснота в разпоредбите относно командированятия по повод кое общо събрание кога взема решение за командироване. Примерно, чл.87 завършва с „определеното решение на общото събрание“- дали на апелативния, дали на окръжния съд. Не следва да се допуска командироване на председателя на съда и това да е предмет на изрична забрана в ЗСВ.

Считаме, че външните конкурси за първоначално назначаване следва да се ограничат само до районно ниво, само до РС и РП.

Декларирането на имущественото състояние на магистратите е от значение за отговор на обществените усещания, внушения или обективно обусловени, че е налице значителна корупция в съдебната система. Известно притеснение буди публичността, обаче на тези обстоятелства, налични имуществва, които се обявяват по този начин, по който се обявяват. Считаме, че следва да се обявят тези неща пред орган, но публичността им следва да е такава, че да защити магистратите от посегателство върху имуществото им например, да не ориентира престъпниците. Освен това, дали не може да се облекчи варианта за деклариране да речем на кредитите, например, които така или иначе са вписани в кредитния регистър, дали ще ги изпише магистрата в декларацията или не, те са ясни, освен кредити от физически лица и други. Благодаря ви за вниманието.

СЪДИЯ МИЛЕН СЛАВОВ: Благодаря на съдия Стоев. Констатирах, че на няколко места като правомощия на общото събрание е вписано „и да одобрява етични правила за съдебните заседатели“. Не може всяко общо събрание да одобрява различни правила. Ако греша, моля да ме поправите, мисля, че трябва да има един Етичен кодекс на съдебните заседатели. Давам думата на съдия Иваничка Славкова.

СЪДИЯ ИВАНИЧКА СЛАВКОВА- ЗАМ. ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ВОС: Уважаеми гости, уважаеми колеги. Исках да взема набързо думата именно по въпроса за съдебните заседатели, защото сме толкова ангажирани със собствените си проблеми, че непрекъснато забравяме за едни много важни участници в правораздавателната дейност. Това са съдебните заседатели, които, както знаете, винаги участват с повече брой гласове, отколкото професионалните съдии. За съжаление отново този закон не е обърнал, бих казала, почти никакво внимание на съдебните заседатели.

Има едни чудесни промени, които ни връщат към зората на българското наказателно правораздаване- да имат минимална възраст 25 години и да са грамотни. Прощавайте, но това е крайно недостатъчно. На мен не ми е достатъчно да имам едно грамотно лице до себе си, което не се знае как ще докаже своята грамотност и да има поне някакъв образователен ценз. За 25-те години, разбира се го приветствам. Оттам насетне бих искала да кажа, че никой не се занимава или не желае да се занимава с проблематиката със съдебните заседатели, но те са много важни. Те самите започват да се интересуват от проблемите си, да настояват например да бъдат обучавани, да настояват за правата си, но същевременно забравяйки за задълженията си. Бидейки лица, извършващи правораздавателна дейност се оказва, че тези хора, които са предлагани от общинските съвети и практически се гласуват от общите събрания на съответните съдилища, като не мога да разбера какъв е смисълът на това гласуване от съответното общо събрание на съответното по- високо по степен съдилище, тъй като в закона не са посочени никакви основания, поради които не може едно лице да не бъде гласувано и по каква причина то ще бъде отхвърлено за гласуване. Оттам насетне възникват много проблеми в чисто практически план в ежедневната ни работа със съдебните заседатели.

Докато ние попълваме всякакви имотни декларации за пред всякакви органи- декларации за конфликт на интереси и за най- малката промяна в състоянието ежедневно, имуществено и т.н., тези съдебни заседатели не са наясно дори с

основанията за отвод. Те никога и пред никого не попълват декларации за конфликт на интереси. Тези съдебни заседатели ние не ги знаем какво представляват, кои са, къде членуват, какви интереси изповядват, с кого се познават, какви близки или роднински отношения имат с един или друг, било то със свидетел по делото, било то с подсъдим, било то със страна по делото- адвокат, с прокурор, частен обвинител, граждански ищец и т.н. В един момент се оказва, че ще се произнесем по тежко дело и ще се окаже, че някой съдебен заседател, в последния момент, когато се оттеглим да обсъждаме присъдата се окаже, че е в близки отношения с някоя от страните по делото. Това е в чисто хипотетичен план. За съжаление, обаче очевидно не се предвижда по никакъв начин да се уреди статутът на съдебните заседатели, доколкото виждам, че е предвидено ВСС да издаде наредба във връзка с всички останали организационни въпроси, касаещи съдебните заседатели. Категорично не съм съгласна и нека отново да се върнем, както вече казах, в зората на българското наказателно правораздаване и да се уреди този въпрос със закон. Очевидно се изисква парламентът да реши въпроса със съдебните заседатели, включително декларации за конфликт на интереси. Няма да стигна до там да ги приравнявам на съдиите, за да се попълват имуществени декларации, но декларации за конфликт на интереси смятам, че са абсолютно задължителни за тези съдебни заседатели.

Крайно време е да започнем вместо да откриваме топлата вода да започнем да унифицираме правила. Нека да започнем с правилата за съдебните заседатели. Получава се следния парадокс- всяко едно общо събрание на съдебните заседатели трябва да избира свои собствени вътрешни правила. Те не знаят какво трябва да се включи в тези вътрешни правила. Съдиите, при добро желание, им помагат да изготвят едни вътрешни правила, където да им посочат основание за отвод, какво означава конфликт на интереси, етично поведение и т.н. В крайна сметка те се събират на това общо събрание, разглеждат какво им е предложено от професионалните съдии и се приемат техни си вътрешни правила за всеки един отделен съд. Нима дейността на един съдебен заседател във ВОС е различна от дейността на един съдебен заседател в РС-Велики Преслав. Очевидно не. Очевидно се нуждае от едно общо унифициране на правилата, касаещи дейността на съдебните заседатели.

С други думи казано, категорично смятам, а и това е мнението на общото събрание на съдебните заседатели при ВОС, че този въпрос относно дейността и избора на съдебните заседатели следва да бъде уреден не с правилник или наредба, приета от ВСС, а със закон.

На второ място, и тук изказвам становището отново на съдебните заседатели от ВОС, те смятат също така, че е неадекватна, неясна и противозаконна разпоредбата, според която се предвижда юридически лица с нестопанска цел да предлагат съдебни заседатели на съответните общински съвети. Нещо повече, позволява се на юридически лица с нестопанска цел да подготвят становища за кандидатите. Не става ясна мотивировката защо така е предвидено в закона, каква е целта и какво после се случва с тези въпроси и становища, които представят ЮЛНЦ. В конкретния случай възражението на нашите съдебни заседатели е следното: ако например Асоциацията на прокурорите предложи съдебните заседатели ще бъдат ли те в конфликт на интереси със страна по делото впоследствие или друга професионална организация, защото, както знаете ЮЛНЦ са също и съсловните ни организации- тези на прокурорите и на съдиите. Така че въпросът е останал извън полезрението на този проект за изменение и допълнение на ЗСВ, а той изисква най- после след толкова много години своето законодателно решение, много по- задълбочено, много по- сериозно и с много по- отговорен поглед върху дейността на едни хора, които извършват правораздаване.

Толкова сме се съсредоточили върху себе си, че забравяме една друга много важна част от тях, а те са част от обществото, защото нашият авторитет ще се повиши и след като ние обърнем внимание на тези хора, които заедно с нас правораздават. Сега е момента да дадем нашите предложения, по задълбочени, ако желаете разбира се и в писмен вид и да се обърне внимание на този проблем.

Относно регионалния принцип, споделям изцяло казаното от съдия Светослава Колева, като ми се струва, че малко по- подробно е добре да се обясни какво би било удачно като разпределение на квоти по регионален принцип. Както тя започна да обяснява, членовете на ВСС от квотата на съдиите, спокойно биха могли шестимата да се изберат по апелативни райони, като двама от тях са избрани от софийския апелативен район, а за останалите четири апелативни съдилища останалите четирима представители на ВСС. По този начин няма нищо противоконституционно и по този начин се следва правилото за избор на депутати в Народното събрание. По този начин, както вече бе посочено, се спестяват и много пари. По този начин, както каза колегата от Нови пазар, ние повече познаваме себе си поне по апелативни райони, а не в рамките на България. Има много други положителни страни. Учудващо е, че за момента се чуват много често гласове за тази регионална квота, но няма никаква дискусия по темата. Нека да повдигнем дискусия по този въпрос, колеги. Струва си да се дискутира по това, защото има резон в тази идея.

СЪДИЯ МИЛЕН СЛАВОВ: Благодаря на колегата Славкова. Важни са и двата поставени въпроса- и за съдебните заседатели, и за регионалното представителство, съответстващо и на другите изборни принципи за излъчване на органи на държавна власт. Аз лично съм любопитен да чуя становище от търговицкия район, въпреки че имаме изпратено до нас становище от тях. Ако искате ще заявите дали да го предадем в писмения му вид, но искам да ви чуят и колегите. Поемам ангажимент всичко да бъде публикувано. Давам думата на съдия Петина Николова от РС- Нови пазар.

СЪДИЯ ПЕТИНА НИКОЛОВА- РАЙОНЕН СЪД - НОВИ ПАЗАР: Искам да обърна внимание на три момента. Ако правилно разбирам промените в ЗСВ правомощията за определяне на съдебните райони се предоставят единствено на съдийската колегия, така ли е? Не трябва да забравяме, че едновременно със съдилищата, прокуратурите следват същата структура. Така че, според мен е по- удачно това да бъде предоставено като правомощие на пленума. Няма как да се разминават структурите на прокуратурите и на съдилищата.

На второ място, искам да обърна внимание, че като задължение на председателите както на районно, така на окръжно, така и на апелативно ниво е предвидено да представят доклад за дейността на съответния съд до 31.01. Всички знаем, че окръжните съдилища чакат докладите на районните, апелативните чакат докладите на окръжните и т.н. Всички останали неща, които бях набелязала, бяха споменати от колегите, които се изказваха досега, така че няма да ги повтарям.

СЪДИЯ МИЛЕН СЛАВОВ: Благодаря за изказването Ви, колега. Заповядайте, съдия Петрова.

СИЛВИЯ ПЕТРОВА- ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ОС- ТЪРГОВИЩЕ:- Също няма да губя времето, тъй като повечето от нещата, които съдиите от нашия окръжен съд подкрепиха, се чува преди мен, но въпреки това искам да кажа какво ни е становището по законопроекта. Започнахме малко по- рано. Считаме, че избирането на съдии за членове на ВСС от квотата на Народното събрание не следва да е с обикновено мнозинство, както е предвидено, а трябва да е с квалифицирано мнозинство, защото всяка партия, спечелила изборите, би могла само тя да избира членове на ВСС. Нашето становище е категорично, че там трябва да се промени участието на членове на ВСС,

избрани от Народното събрание, но това е въпрос на промяна на Конституцията и както казахме не знаем дали ще се събдне такова нещо или не.

По отношение на действието и структурата на ВСС, нашето становище е, че ВСС трябва да бъде постоянно действащ орган. Ако той остане временно действащ орган и действат само тези три помощни комисии, просто той се обезличава, защото помощните комисии са постоянно действащи. В текста на закона изрично е записано, че помощните комисии ще предлагат проекторешения на ВСС. Значи ако се приеме, че 2-3 пъти в седмицата ще се събере този ВСС, от тези три комисии ще му се струпат десетки проекторешения и не виждаме смисъла изобщо как може да изрази своята воля, да бъде запознат с всички проблеми и да вземе адекватни решения. Така че, тези две неща са абсолютно немислими. Поддържаме, че ВСС трябва да си е постоянно действащ орган.

По отношение на комисиите, една година е много малък срок. Просто, докато се ориентират колегите е невъзможно, оттам идва и другата невъзможност съдиите през всяка година да се събират и да избират членове на тези временни комисии или да ги допълват. Това също е невъзможно, финансово утежняващо и т.н.

Нашата идея за квотния принцип винаги сме я казвали, затова подкрепям преждеговорящите, че трябва да се избират от съответните апелативни райони членове на ВСС. Много по-лесно ще се извърши изборът на тези членове, ние ги познаваме, познаваме се много повече отколкото в страната и отделно дадения член на ВСС от съответния регион познава неговите проблеми и ще може да ги решава с правомощията, дадени на ВСС. Също колегите са изключително категорични да не се допуска действие на членовете на ВСС да бъде постоянен орган, особено за адвокатите, които ще са действащи членове на ВСС и които в същото време ще изпълняват своите задължения.

По отношение на разширеното самоуправление, което се предлага, смятаме, че трябва да се постигне един по-добър баланс между решенията, които ще взема общото събрание и председателя на съда.

Тук искам да кажа нещо, което забелязах и което смятам, че изобщо противоречи на закона - това е съдебният администратор да назначава служителите. Служител се назначава от работодателя. Как съдебният администратор ще бъде администратор и ще назначава служителите? Освен това е една назначаема личност, няма мандат, не се отчита пред никого, просто според мен това е абсурдно да се случи.

Другото, което казаха колегите, всички доклади да са готови до 31.01., това е невъзможно. Становището на нашия съд е, че искаме в този нов закон да се повдигне и утвърди авторитетът на съдията. Обида, клеветата и набедяване в престъпление засега се водят по частен ред, частен характер. Ние предлагаме да се водят по общ характер делата, защото нещата излязоха извън контрол.

Говорихме вече за декларациите, ние също мислим, че трябва да бъдат унифицирани.

Също така за дисциплинарното наказание, в никакъв случай не може давността да бъде 10-годишна, защото се приравнява на наказание за едно умишлено престъпление.

СЪДИЯ МИЛЕН СЛАВОВ: Благодаря, колега. Заповядайте, давам думата на съдия Стефанов от ОС-Шумен.

СЪДИЯ СВЕТЛИН СТЕФАНОВ ОС-ШУМЕН: Ще бъде изключително кратък, само два акцента. На общо събрание всички въпроси бяха обсъдени. Тук не беше засегнат въпрос, върху който си струва да се помисли.

Съвсем провокативно, в добронамерения смисъл на думата поставям въпроса, свързан с прекратяване на трудовите правоотношения на магистрати, тоест за

пенсионирани. Много от вас знаят, че такъв законопроект преди две НС беше внесен в НС, аз така и до настоящия момент не можах да разбера мотивите, с които той беше отхвърлен. В тази връзка имаме примери на съседни нам държави, както е уреден въпросът. Идеята беше както е уреден например при румънския модел.

Второто, което буди притеснение у магистратите- мен лично ме притеснява вземането на информация от информационните масиви на МВР за магистрати. Всички знаем в тези масиви как може да попадне човек. Добронамерено или не, всеки сам си прави изводите, но това за мен не е коректно спрямо нас. Споделям мнението на колегата от гр. Разград. Тази прекалена публичност, отнасяща се до нашето имуществено състояние – имена, адреси, свързани лица, в крайна сметка аз съм наказателен съдия, вече 25 години работя само това и нищо друго и в крайна сметка излагам на риск не само мен, но и свързаните с мен лица. В този смисъл законодателят трябва да помисли. Не казвам, че ние се страхуваме от това, всеки има своите страхове в крайна сметка. Този път, надявам се, законодателната власт да обърне внимание на нашия глас и да приеме закон, който ще доведе до одобрението на всички магистрати. В този ред на мисли, надявам се това да стане и гласът ни да бъде чул в парламента.

Имам предвид по отношение размера на пенсията, като доколкото си спомням при предния законопроект разменната монета бяха обезщетенията в съдебната власт. В тази връзка примерно магистратът се пенсионира със 70 % от последното трудово възнаграждение. Не изпадам в детайли, но така е в Румъния, доколкото ми е известно. Този законопроект съм го чел, когато бях инспектор в инспектората към ВСС, влезе в законодателната комисия и до там, но редно е да се помисли и за тези магистрати, тъй като те отново се връщат в обществото. Всъщност те никога не се отделят от обществото, но твърде много ограничения търпим, за да не можем да си позволим поне да поставим на дискусия това, което току- що казах.

СЪДИЯ МИЛЕН СЛАВОВ: Благодаря на съдия Стефанов. Да вметна по темата за статута на съдията. Ние на 65г. задължително трябва да бъдем пенсионирани, докато в КТ такова изискване за другите работници и служители няма. Единствено магистратите се освобождават при навършване на 65 години задължително. По- скоро, може би, трябва да се обсъди въпросът за една по- голяма гъвкавост – например при невъзможност за своевременно попълване на щата да могат и навършили 65г., работили безупречно магистрати, временно да бъдат ангажирани и след навършване на 65г. възраст за определен период от време до заемане на длъжността /особено в малките съдебни райони/, но това са може би неща, които изискват допълнителна и нарочна дискусия. Давам думата на съдия Марин Маринов, председател на ВОС.

МАРИН МАРИНОВ- ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ОКРЪЖЕН СЪД- ВАРНА:

Колеги, първо искам да благодаря на всички, които замислиха и организираха тази среща, защото за мен това е безпрецедентен като формат и като организация форум, на който има възможност да се чуят думите на всички съдии от цялата страна. Поне през последните 15-20 години не помня такава инициатива. Ще бъда оперативен, понеже чух голяма част от нещата, които обсъждахме в района на ОС- Варна, но понеже голяма част от съдиите по обективни причини не могат да бъдат тук, ангажирани са с дела в края на съдебния полусезон, колегите чакат да излязат в отпуски, изписват дела, така че не могат да бъдат тук.

Относно промените в съдебната власт, дебатирахме на общо събрание във ВОС и по отделения какво следва да залегне и какво следва да се промени.

Категорично се наложи становището за формата на съвета – постоянно действащ ВСС. И логиката е в това, че имаме доста години опит с непостоянно действащ ВСС, след това формулата се промени и сякаш започна да се усъвършенства. Ето защо смятам, че е по- рационално и от държавническа гледна точка да се надгражда вече

изграденото и да се подобрява това, което в момента имаме, отколкото отново да се сменя формулата и да се правят нови грешки, които да се изправят и да навлизаме в съвсем различни предизвикателства. При всички случаи смятам, че сегашната формула е по- оперативна, по- евтин вариант е, защото не ми се мисли как ще излезе сметката, ако трябва да се плаща и на комисии, и на непостоянно действащи членове на съвета командировки, съответно хотели и т.н. Това е нещо, което е отминало и не бива да се връщаме, а да гледаме как да подобряваме настоящото. Още повече, в една система, в която три години няма средства да се индексират заплатите, не да се увеличат, да се индексират, тоест да стигнат до това, което трябва да се получава по закон. Смятам, че трябва да мислим за по - евтини варианти. Ние не сме богата държава. А и да бяхме, смятам, че парите са ценност, която може да се харчи за нещо по- добро, отколкото за създаване на администрация.

Относно конкурсите, колегите се изказаха, а съдия Лазарова беше безкрайно изчерпателна. Смятам, че това, което изключително дразнеше магистратската общност, е формата и начинът на провеждане конкурс - чрез събеседване. Наистина, виждам, господин Министър, че е приета поне по-гъвкава форма, но няма категорично изискване за провеждане на конкурса чрез събеседване, като стои в един процедурен вариант да се провежда такова събеседване при равенство на качествата и кандидатите. Наистина, с оглед заявеното от Вас намерение за продължаване на дискусиата, няма да отегчавам аудиторията, тъй като смятам, че всичко ще се прецизира и ще се вземат предвид наистина становището и на магистратите, за да бъде формулата, която в крайна сметка се одобри, по- работеща и по- добре приета от магистратската общност.

Външните конкурси – нещо, което категорично касае всички нас. Една много добра идея, една идея, която пречи да се капсулира съдебната система и фактически довежда до вливането, образно казано, на "свежа кръв". Смятам, че принципът е добре заложен, но не трябва да бъде довеждан до крайност. Предложението от колегите от Окръжен съд- Варна беше наистина да бъдат до окръжно ниво и до 10 % .

Споделям един практически опит: 8 от 9 наши съдебни помощника са станали магистрати. При нас конкурси се провеждат честно, няма ходатайства, няма други влияния. Ние искаме най- доброто, за да може на тези хора да им имаме пълно доверие. От тези 9 души, които сме назначили, 8 са станали магистрати. Последните 3 назначения бяха на прекрасни колеги, много добре подготвени, с много добър профил, които постъпиха в съдебната система чрез външен конкурс на Районен съд- Варна и други районни съдилища. Казаха, че да се влезе на външен конкурс е по- лесно, отколкото на конкурс за младши съдия. След като нивото на подготовка и качественост на колегите, които се явяват на изпит за младши съдии е по-високо, държавата инвестира години наред средства в тяхното образование, в тяхната подготовка, изведнъж да спираме кариерното им развитие, като даваме възможност на апелативни и върховни нива да влизат други колеги, а това е върховното ниво, към което всеки се стреми, смятам, че било демотивиращо за колегите. Апелирам да се преосмисли формулата, която досега съществуваше. Виждам, че се работи и в тази насока, но нека да даваме път и на професионалната общност, като спазим принципа за външни назначения.

Колегите говориха достатъчно за общите събрания, за така нареченото ОС на магистратите. Виждам, че уредбата е доста бегла. Трудно ми е да я коментирам. Така или иначе личното ми мнение, а и не само мое, това е, че един такъв форум е много тежък за организация, много труден за администриране, а ако щете - би бил изключително скъп.

Пак се връщам на темата за ресурсите в тази системата, които трябва да пестим. Не виждам как 3000 или 3500 души ще се съберат на едно място. Имаме горчив опит от

това, което се случваше на предното делегатско събрание на съдиите. Аз бях там - на 15.09.2012г. и видях неща, които не искам да се повтарят. Ако се предвиди ОС на магистратите от цялата държава, може би хаосът или дори да не е хаос, а перфектна организация, проблемите ще бъдат в пъти по- големи. Може би в тази насока е добре да се помисли наистина за териториалните събрания по апелативни, окръжни райони. Електронно гласуване би било добър помощник, видеоконферентната връзка също е тема, която не трябва да забравяме, все пак живеем в XXI век. Един съдия- един глас е максимално демократична, аз не зная друга от властите да упражнява подобна демокрация, така че като идея смятам, че е перфектна. Въпроса е как ще се реализира и ако трябва процедурата да се децентрализира, за да е по- оперативна.

Бях си нахвърлял някои бележки и относно декларациите, защото там виждам доста странни и екстравагантни неща, но ще ги спестя, с оглед декларираното от Вас желание да се преосмисли цялата уредба. Предвижда се, например в разпоредбата на чл. 185б да се извършва проверка за несъответствие, като е сложен един праг от 5000 лева. Да, но за един районен съдия, това са три негови заплати, докато за един върховен съдия е около месечната му заплата, тоест, за всички ли трябва да бъде еднакъв прагът? Действително, при някои хора 5000 лева може да са голяма сума, но за други това е месечното им възнаграждение. И понеже сме хора и грешки се правят, трябва ли всички да бъдат подложени на един аршин не като отношение, а като рамка.

Бях визирал да взема становище и относно някои дефинитивни норми като „свързани лица“, например §1 от допълнителните разпоредби, където се говори за "икономически или политически зависимости". Само го маркирам. Дали при един магистрат въобще трябва да говорим за политически или икономически зависимости. И ако този човек декларира такива работи, какво прави в системата ?

Относно избора на председатели и начина, по който могат да бъдат номинирани:

Явявал съм се на такъв конкурс миналата година и мога да споделя и личен опит. Наистина е добре да има баланс между самоуправление и лидерство. Но един председател, който не може да си подаде сам молбата, няма тази смелост, а трябва някой друг да го подбутва на какво разчита? Ние от този човек ли ще искаме да вземе, ако се налага, и непопулярни решения, които няма да се харесат на тези, които са го издигнали. Така че, относно идеята за номинирането на кандидатите за председатели категорично смятам (това е мое лично мнение), че трябва да бъдат само лични предложения. Не споделям също, че общото събрание на горния съд трябва да номинира председателите на долустоящите по изложените дотук съображения, а и заради това, да не се получават практиките, които се получават в някои други органи и на съдебната власт. Едно от достиженията на съдебната власт и на съдийската общност е, че е децентрализирана и независима. По този начин ще се постигне известна система на централизация, която аз смятам, че точно в този момент не ни е нужна.

Бих могъл обаче да предложи нещо, а и съм го споделял със свои колеги: да се помисли относно правомощията на ОС по отношение на командироването, а и по отношение на кариерното развитие. Никой по- добре от общото събрание на горестоящия съд не знае как работи един човек от долустоящия съд в съответната материя. Така че, смятам, че в тази насока трябва да се помисли, защото освен че трябва да се издигат най- качествените хора и с най- добри професионални постижения, то трябва да се даде възможност и на онези, които всеки ден проверяват техните съдебни актове и имат най- пълна представа за техните професионални показатели, да имат глас.

Като казвам професионални показатели, мисля, че дебатът кариерно и професионално развитие трябва да се повдигне, защото твърде много говорим за кариерно развитие. Мен ме интересува не толкова развитието на кариеристите, колкото

развитието на професионалистите. Дано тази игра на думи да не е неудачна, но някои хора твърде се вторачват в това, как им се развива кариерата, но не и как те самите се развиват професионално и какво те дават на системата, на обществото и на хората. Ето защо професионализмът на колегите за мен е на първо място и да търсим тези механизми, които биха стимулирали един човек да се развива сам, а не да отговарят на едни формални критерии, защото твърде формално започва да става кариерното развитие.

За командироването не искам да говоря. В ОС- Варна след един месец няма да има нито един командирован човек отвън. Не че не е необходимо, а имаме 7-8 души командировани от съда на други места. Може би трябва да се помисли по една друга тема : Мисля, че колегата Андреева спомена за възможността да се кандидатства едновременно на конкурс за преместване и повишаване. Вземам повод от думите ѝ. Според мен трябва да се помисли за един принцип на "уседналост", да не се получава така, че един човек, който преди няколко месеца е встъпил например в ОС- Варна като магистрат, (той е повишен), след 2-3 месеца да има възможност да кандидатства за горестоящите инстанции. Тоест със същите атестационни данни, със същите знания. Не виждам логика да остави, образно казано, едно вакантно място.

Относно ролята на неправителствените организации, виждам, че се засяга тази тема в ЗСВ. Аз лично се радвам, защото при мои посещения в САЩ и Европа през 2003 г. видях каква е силата на неправителствените организации. За съжаление тук това е нещо, за което само може да мечтаем. Неправителственият сектор може да ни бъде изключително ценен партньор, да бъде подкрепян, да бъде стимулиран, но не да бъде създаван от правителството или от каквито и да е държавни структури. Нека създаването и израстването на тези неправителствени организации да бъде тяхна воля и да бъде въпрос на лична и обществена инициатива, а не ние да ги създаваме. То тогава те нямат да бъдат неправителствени.

Ще завърша с един апел, дано успеете да обобщите това, което иска цялата магистратска общност, защото всеки един от нас тук е участвал в какви ли не работни групи и инициативи. И обикновено накрая надделяваше само "политическата воля". Виждали сме всякакви конструктивни предложения, които просто бяха отхвърлени с лека ръка с едно- единствено съображение: има друга политическа воля. Разбирам, че ЗСВ е в момента е и политически въпрос, но за да бъде една реформа наистина работеща, тя трябва да се възприеме и от тези, за които се отнася, защото ако има нещо, което до този момент не се правеше, е да се вземат реално гласовете на магистратите. И това в никакъв случай не водеше до чувство за справедливост и демотивираше хората. Виждате, от целия апелативен район, при безспорното условие, че днес е работен ден, колко хора желаят да дебатираат. Голяма част от хората просто казват „има ли смисъл“. Затова искрено се надявам тези, които приемат законите, този път да се вслушат в професионалното мнение, защото знаете, че законът трябва да е справедлив на първо място, да е основан на правото и достиженията на цивилизацията и да бъде възприет от хората, към които се отнася. Иначе закони се приемат и в Северна Корея и те сигурно много се харесват на управляващите там, но едва ли се харесват на всички нормални хора по света. Благодаря ви за вниманието.

СЪДИЯ МИЛЕН СЛАВОВ: Благодаря на съдия Маринов.

ГАЛИНА НИКОЛОВА- РС- НОВИ ПАЗАР: Отново искам да споделя нещо, което е на фона на казаното относно правилата за командироването. Те са един блестящ начин за временно решаване на кадровата непълнота, дефицит в определен орган на съдебната власт. Това, обаче смятам, че трябва да бъде след добър анализ на това кандидатите, които желаят да запълнят този дефицит, от какъв орган на съдебната власт идват. Защото на практика като че ли се случва така, че командированият

магистрат да бъде от орган с висока натовареност, тоест той овакантява временно, а това временно не се оказва кратък период и оставя органа, откъдето той идва, в едно още по—затруднено положение. Така се стига до едно верижно командироване на магистрати, с цел попълване на кадровия дефицит до заемане на съответните бройки. Тоест, при наличие на няколко кандидати, трябва да се преценява и това обстоятелство—кой от какъв по степен на натовареност орган на съдебната власт кандидатства и да се предпочете вероятно този, който идва от по- слабо натоварения орган именно за да не се създават затруднения в неговото постоянно работно място, откъдето произлиза.

Друго нещо, което желая да споделя, това е израз на всеобщо изразената негативна оценка на смисъла на командироването. Колегите, които са командировани за определен период казват „ние си поемаме транспортните, ние си поемаме квартирните разходи“. Смятам, че въпросът за командироването, тъй като той е своеобразен израз на едно съглашение между двете страни— на командирования магистрат и на органа, който го командирова, следва да се обсъди въпросът и за споделянето на социално битовата разходна част на командирования магистрат— той зарязва семейството си, зарязва своята постоянна месторабота, където има уседналост. Казах, че не изразявам личното си мнение, но предлагам решението да се обсъди, защото може би следва да има някакъв лимит, както има лимити. Бюджетна комисия на ВСС е наложила лимити за разходите на командировъчни на председателите и т.н. за представителни разходи и лимит на този вид разходи, но все пак, нека да правим вземането и изпълнението на командированата длъжност желано, именно с цел да се изпълняват от по- мотивирани магистрати, а не от такива, които още на първата седмица или на първия месец, като видят какъв разход правят, който по никакъв начин не им се възмездява, да бързат да се връщат обратно.

СЪДИЯ МИЛЕН СЛАВОВ: Благодаря на г-жа Николова. Давам думата на съдия Марин Атанасов.

МАРИН АТАНАСОВ- СЪДИЯ ВЪВ ВОС: Искам да повдигна един въпрос заедно с колегите, които говориха преди това. В кадровото досие се предвижда да се слага и психологически профил. Не зная кой ще ни прави психологическия профил, аз лично познавам други системи, в които този профил се е ползвал като средство след това и за освобождаване. Дано тази идея не се превърне в първата стъпка към това нещо.

СЪДИЯ МИЛЕН СЛАВОВ: Благодаря на г-н Атанасов. Давам думата на съдия Янко Янков, зам.- председател на АС- Варна.

СЪДИЯ ЯНКО ЯНКОВ- ЗАМ. ПРЕДСЕДАТЕЛ НА АС- ВАРНА: Занимавам се с наказателно право, юрист съм от много отдавна, поради което и претендирам да имам поглед както върху съдебната система, така и върху наказателното правораздаване в държавата.

Споделям напълно съображенията, изложени от колегите ми, най- вече това, за регионалното представителство, което адмиравам изцяло. Време беше, както каза колежката Славкова, то да бъде изкарано и поставено на масата. Каква ще е неговата съдба отгук нататък, това не е важно, въпросът е да се говори за това нещо, защото България не е само София.

За второто нещо, което ще кажа, ме провокира гръмкото наименование „съдебна реформа“ на промяната на един- единствен закон. Съдебната реформа, уважаеми дами и господа, аз лично считам, че е нещо твърде мащабно, твърде комплексно, за да се изразява само в промяна само на един закон. Няма да повтарям нищо, което се каза по закона. Бих желал само да кажа, че промяната на един- единствен закон сам по себе си не би довел до нищо, освен примерно до подобряване или влошаване положението на съдиите. Съдиите и магистратите в обществото ни са около четири хиляди и нещо по

мои данни. Според мен трябва да се мисли и за останалите шест милиона и нещо българи. Ако мислим за тези хора, ще си дадем сметка, че съдебната реформа сама за себе си не може да съществува. Тя трябва да преследва две цели. При извършването на такава реформа всяка държава, всяко високо развито общество, каквото и ние имаме претенции да сме, си поставя две цели. Първо, да повиши качеството на правораздаването в държавата, и второ- да го забърза, тоест да повиши скоростта на правораздаването. Ако качеството на правораздаването към момента в тази държава е задоволително, то не мога да кажа същото за бързината и за скоростта на правораздаването. То никак не е добро. Това, разбира се, е мое мнение, не обвързва колегите ми, нито съда, в който работя, но продължавам да твърдя, че в тази насока има още много какво да се направи.

Искам да споделя пред вас, че честно казано, срамувам се от страните по делата, от хора в залата, когато едно дело се разглежда за трети път. Не мога да им обясня защо това е така. Всъщност аз си го обяснявам, обяснявам им го и на тях, но те не могат да го разберат. Значи нещо в правораздаването куца, щом като хората не могат да разберат защо едно дело се гледа за трети път след 5-7-8 години след извършване на деянието. Това е нещо абсолютно ненормално.

Ако си позволявам да кажа това нещо, то е защото има представители и на изпълнителната власт, и в крайна сметка и от тях до голяма степен зависи това правораздаване да се забърза. Говоря за наказателното правораздаване, но смятам, че и в гражданското голяма разлика няма. Хората чакат с години и не може това да е целта на правосъдието. Качествени съдебни актове- да, но това качество за сметка на бързина, не, не съм съгласен. Така че, моля Ви, помислете в тази насока, има много какво да се мисли, като промяна на процесуални закони, за да се отстрани излишния формализъм, който да даде на хората онова бързо правосъдие, каквото те очакват.

СЪДИЯ МИЛЕН СЛАВОВ: Благодаря на колегата Янков. Аз лично си позволявам в края на дискусиата да се солидаризирам с неговото мнение, защото инструментариумът, с който работят съдиите, прокуратурата и всички магистрати, е материалният и процесуалният закон, не толкова устройственият закон, който урежда други неща, затова често пъти сме си говорили с колегата Янков как негодният инструмент не дава качествен резултат. Реформата я разбираме наистина като реформа и на процесуалните, и материалните закони, така че напълно се присъединявам към казаното. Други становища, колеги.

ЛЮДМИЛ ХЪРВАТЕВ – ОКРЪЖЕН СЪД- СИЛИСТРА: Няма да повтарям едни и същи становища, които досега повтаряме и потретваме. От една страна това може би ще е добре, предвид досегашната ни практика, в която поне аз съм констатирал, че по някои допитвания по различни въпроси изразяваме становища, но в малка степен те се споделят и се чуват. Искрено се надявам, че предвид формата, която се въвежда сега за обсъждане на сегашния законопроект, ще има наистина чуваемост и ще се вземе под внимание гласът на магистратите, в частност на съдиите.

Чета в медийното пространство, че имало спор кои са авторите на законопроекта. За мен не е важно кои са авторите на законопроекта, в момента ние сме авторите на законопроекта. По- важно е се чуе нашия глас и това наистина да намери отражение в крайния резултат, който всички ние очакваме и не само ние, а и обществото. Благодаря за вниманието.

СЪДИЯ МИЛЕН СЛАВОВ: Благодаря на колегата за изказаното мнение. Давам думата на г-н Ганчо Драганов от РС- Тервел.

СЪДИЯ ГАНЧО ДРАГАНОВ- РАЙОНЕН СЪД ТЕРВЕЛ: Искам да попитам нещо по отношение на мандатността. Нищо не е предвидено за малките съдилища. Става въпрос там, където има двама съдии. Единият примерно няма годините, за да

встъпи като административен ръководител на съда, другия има. Какво става в такива случаи? И какво става с временно изпълняващ длъжността и докога ще е така? Просто могат да се направят в закона изключения.

СЪДИЯ ДИАНА ДЯНКОВА: Мисля, че всъщност нямаме такъв проблем, който постави колегата, който говори преди мен. Според мен по-скоро проблемът е, че съществуват на картата на съдилищата толкова малки населени места, с един-двама души само съдии. Не зная дали е оправдано това, а не мандатността на ръководителите във всички огромни съдилища в цялата страна.

СЪДИЯ ПЛАМЕН ДРАГАНОВ- РАЙОНЕН СЪД- ТЪРГОВИЩЕ: Още от 2002г., мисля, че г-жа М. Тачева беше Зам.-министър, имаше някакви предложения за промяна при съдиите по вписванията, както и службите по вписванията да излязат от районните съдилища. Каква е функцията им въобще и каква правораздавателна функция осъществяват съдиите по вписване и каква е работата им в съда въобще, освен, че вземат заплатата от съда. Това е страничен проблем.

Много по-сериозни проблеми са атестирането и др., но така или иначе сме накрая на дискусиата, въпрос към министъра като лека закачка. На мен ми се е налага да изпълнявам функциите на съдия по вписвания. Имаме двама съдии по вписванията-едната е възрастна жена и постоянно е в болнични, другата постоянно кандидатства в конкурси и се налага със заповед през седмица, през две, поне граждански съдии по дежурство да заемат тази длъжност. Но по принцип какво общо има съдията по вписване с правораздаването, това е принципен въпрос, след като самата служба е към Министерство на правосъдието и не зная какви са правомощията на съдията по вписване по отношение на служителите, тъй като те и заплати, и отпуски, каква отговорност носи той спрямо тях.

СЪДИЯ МИЛЕН СЛАВОВ: Благодаря на колегата Драганов, други желаещи?

Г-Н РУМЕН ГЕОРГИЕВ- ЧЛЕН НА ВСС: Уважаеми колеги, ВСС не само е постоянно действащ, но ще стане и постоянно заседаващ. Наистина съм щастлив, че все пак едно решение на ВСС напълно беше оправдано и подкрепено от съдийската общност, защото с такова мнозинство съдии да се произнесат по нещо винаги радва. В този смисъл реализацията на тази идея на ВСС е блестяща, особено във вашия апелативен район. Не го казвам така от куртоазия. Искам да ви поздравя и като отбор, който в момента заседава по дела, но тука има и хора и г-н председателстващият събранието, защото като качим всичките стенограми и становища, които ще изпратите, ще видите колко сте добри, с оглед на това, за колко време колко много неща сте казали. Това не е комплимент. Наистина за толкова време, толкова обем работа отхвърлен, като въпроси, на които трябва да има отговор, като въпроси, които са за размисъл, вашият район заслужава да има постоянно действаща конституционно установена квота.

Искам да благодаря от името на ВСС, членовете на който тук седят. Извинявайте, аз заедно с г-н Узунов сме в най-омразната комисия на ВСС-бюджетната, защото основната причина да не се виждаме по-често е много прозаична и всеизвестна. Така че, въпреки това организацията, която вие направихте в изпълнение на едно решение, с много малко средства доведе до един много голям успех.

Благодаря ви още веднъж, обещаваме да направим всичко, зависещо от съвета реалните дискусии, обобщени, понеже много страници няма кой да чете от политиките, до 2 страници са докладните записки, за съжаление преди първото заседание на конституционната комисия, което ще бъде на 30-ти, утре, няма да са преминали всички дискусии, и в търновския апелативен район за съжаление, но съм сигурен, че комисията, която обсъжда проекта за Конституция, ще ни даде възможност да изпратим всички становища на съдии, всички въпроси на съдиите, защото в крайна сметка там е

още по- тежка задачата, там е основният договор на държавата- Конституцията и съм убеден, че магистратската общност ще направи всичко възможно да стане наистина едно сериозно обсъждане и решението да бъде добро за цялата нация. Благодаря за организацията и за вниманието.

СЪДИЯ МИЛЕН СЛАВОВ: Благодаря за добрите думи на г- н Румен Георгиев. Давам думата на г- н Христо Иванов, министър на правосъдието на РБългария.

ХРИСТО ИВАНОВ- МИНИСТЪР НА ПРАВОСЪДИЕТО НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ: Колеги, много ви благодаря за участието. Направих си много бележки от днешната дискусия. Искам да ви кажа, че можехме да не ви слушаме, но за какво ще се прави цялото това усилие. В този смисъл искам да ви уверя, че независимо от това, кой точно е поел инициативата за тези събрания, защото започнах да виждам едно дърпане на чергата, но сме тук, за да ви чуем. На мен това наистина ми е много полезно и ще отразим всички тези мнения и в законопроекта, и в дискусията. Има теми, по които очевидно още трябва да се говори.

Не съм сигурен, че просто изборът между постоянно действащ и непостоянно действащ ВСС като две алтернативи ни дава отговор на всички въпроси за това, как да имаме ефективно, наистина отчетно, достатъчно добра комуникация с колегите администриране на съдебната власт. Самата формулировка за постоянно и непостоянно действащ ВСС до голяма степен е заблуждаваща. Аз откакто съм член на Министерски съвет този орган постоянно действащ ли е или непостоянно действащ? Заседава веднъж в седмицата, но има постоянно действаща администрация, министрите участват в различни аналогични на комисиите формати и ми се струва, че това малко измества дискусията.

Забележете един факт, колегите от ВСС участват първо в пленарните заседания, но участват и в работата на комисиите, за което се изплаща допълнителен хонорар. Казвам го това, не за да се заяждам с хонорара, а защото то отразява усещането, че това е друга работа, различна от тази, за която се получава основната заплата. Подготвянето на едно решение е различно от взимането на това решение. Има около 160 души администрацията ВСС. Бъркам ли? Около 100, но определено и икономическият ефект ще е много по- добър, и ефектът за качеството на работа, ако там има повече специализирана администрация, която в много по- голяма степен, на база на решения на ВСС върши много от работата, която в момента самите членове на ВСС се товарят да вършат. Без да подценявам капацитета на никого, не можем всички от всичко да разбираме, има много области, в които нещата трябва да се сведат на малко по- експертно ниво, за да са ефективни. Това е практиката навсякъде по света. Тук разговорът ще продължи със сигурност.

За регионалното представителство, тази идея е стара, тя наистина трябва да се обсъжда. Проблемът при нея е, че веднага след нея се повдига въпросът за инстанционно такова. Имахме среща със съдиите от ВКС, но те поставиха този въпрос, че трябва да се гарантира в съдийската колегия да има поне един представител на ВКС. Започнем ли по този начин и районните съдилища ще кажат „ние къде сме“. От много години циркулира тази идея, аз така я регистрирам, но някак си тя се опира до факта, че имаме 6 бройки, които трябва да разпределим, а се предлагат различни принципи. В този смисъл, отново една идея, която аз от гледна точка на Министерство на правосъдието и на един евентуален бъдещ вносител на този закон, съм абсолютно отворен, ако се формира някакъв консенсус в гилдията да действаме на негова база. Просто наистина мисля, че трябва още малко да се поговори за това.

Може би не добра редакция на закона и ражда недоразбираме е, че не предвиждаме всяка година общи събрания, а предвиждаме общо събрание да избере членове на постоянните комисии за целия по- нататъшен период на действие на ВСС.

Не сме определили членовете на комисиите, защото предполагахме, че ВСС, организирайки работата си, имайки предвид различни флукуации и динамика в примерно колко атестации предстоят да се правят, колко избори на административни ръководители, той ще определи броя на тези комисии. Тоест, законът до този момент не е определил броят на лицата, които трябва да се изберат, а остава на гъвкавост на ВСС и се предвижда единствено ако по някаква причина не стигнат хората, да се провеждат такива събрания. Ако това се окаже един не добър модел, ще бъде преосмислен. Но идеята е това да бъде една листа от хора, които са одобрени еднократно и от която се попълват за едногодишни мандати тези комисии, според флукуацията в обема работа, която има в различните периоди.

Позволете ми да кажа нещо за индивидуалните планове, защото от една страна разбирам, че е нов инструмент и ражда въпроси, от друга страна много добре беше казано за разликата между кариерно и професионално развитие. Искаме да създадем един такъв инструмент първо за професионално развитие и второ, за подкрепа на такива съдии и магистрати, изобщо, които имат нужда от такава подкрепа. След добиването на несменяемост тези планове остават единствено и само ако има констатирана нужда. Тоест, те няма да бъдат част от вашето ежедневие, но ако някой от вас попадне в ситуация, в която попадат съдии- да не успяват да се справят, въпреки добросъвестните си усилия с обема работа, която имат, това не само че чисто човешки е логично, но е въпрос и на международно задължение ние първо да създадем инструмента, който да помогне, ако има добросъвестен, но несправил се колега и едва след това да преминаваме към санкциониране. Това е логиката на този инструмент. Може би уредбата не отговаря на всички въпроси.

Аз много благодаря за въпросите, които повдигнахте. По същия начин ми позволете да благодаря много за бележката за съдебните заседатели. Абсолютно съм съгласен с предложението да отпадне идеята за номинации от неправителствени организации и идеята за становища идва от това, че всъщност ние, опростявайки репликирахме уредбата, която има за процедурата за избор на членове на ВСС от парламентарната квота от гледна точка на обществено участие и прозрачност. Защо правим това? Има засилващи се гласове за това, че трябва в България съдиите да се избират. Това често се прави от хора, които не знаят, че в РБ имаме съдебни заседатели, които се избират не от хората пряко, но така или иначе това нещо се случва с участие на общинските съвети. Но някаква по- голяма прозрачност и по- голям инструментариум за обществено участие ми се струва, че е редно да помислим, за да може хората да знаят за това, което се случва.

Съгласен съм с ремарките, които направихте по отношение на това, че сега в момента няма никакви гаранция срещу конфликт на интереси и в много случаи възникват такива ситуации и по- добре ще бъде в закона да го уредим, отколкото да го делегираме на ВСС това нещо. Възприемам напълно идеята за това, че е по- добре от ВСС да се приеме някакъв етичен кодекс или по друг начин да бъде, но да бъде един за всички.

Изключително полезно ни беше обсъждането, ще отчетем страшно много от изказванията. Всъщност, когато по един или друг начин бъдат обобщени резултатите от тези дискусии, ще подготвим коментар на общите теми, които са обсъждани, дори и неща, които не сме възприели, да има поне мотиви и отговор защо едно или друго нещо предпочитаме в друга посока.

Впрочем, предложението за 2/3 мнозинство за избор на парламентарната квота, това е препоръка на Венецианската комисия към България. Често казано, аз съм бил леко от гледна точка на българската парламентарна практика, съдържа в това отношение, защото това означава, както стана при избора на членове за Инспектората,

например, едно доста така удачно спазаряване задкулисно, но тази идея като че ли се налага и в този смисъл все повече съм склонен да я подкрепим. Тя не мисля, че дори е въпрос на конституционна уредба, тъй като Конституцията остава на закона да уреди подробностите, така че може и в закона да се включи.

Отново много съм ви благодарен, специално благодаря на председателстващия за добрия начин на водене, на съдия Панов, който всъщност ме покани да се включа в тази поредица от срещи и за мен тя беше много полезна.

СЪДИЯ МИЛЕН СЛАВОВ: Благодаря Ви, г-н Министър. Давам думата на Председателя на ВКС г-н Лозан Панов.

СЪДИЯ ЛОЗАН ПАНОВ- ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ВКС: На няколко пъти бях изкушен да взема думата, за да се изкажа, но се смирих, защото ние сме тук, за да чуем вас, а не ние да говорим, затова ще бъда съвсем кратък.

По- лесно е с решението на ВСС да се спусне писмо до вас и вие да напишете становища, които ще се надявате някой да ги прочете и вероятно да ги вземе предвид. По- трудно е да се направи такъв дебат, такъв диалог, защото той крие много рискове. Освен това, признавам и донякъде в дългия път на реформи, през които преминава съдебната система доколко и вие сте отегчени, но това, което виждам сега, е абсолютно различно. Виждам хора, които са отговорни, на които не им е безразлично как ще изглеждат устройствения закон и ЗСВ. Затова наистина ви благодаря.

Ще използвам думите на г-н Хърватев за хората, които творят този закон. Мисля, че в момента вие го правите. Защо аз вярвам на Министерство на правосъдието, че всички тези думи, забележки, похвали ще бъдат взети предвид, защото имате един елементарен и прост факт. В Пловдив колегите изказаха своите съображения за декларациите. Повториха ги и в София, казаха ги и в Бургас. Ето сега имаме конкретна стъпка, в която Министерство на правосъдието изрично посочва, че следва да се унифицира режима на всички служители в държавата, за да не бъде той малко по- различен и оттук с по- различен контекст по отношение на съдиите. За мен това е първа стъпка, затова смятам, че този професионален дебат дава своите резултати. Обаче, това, което ме притеснява, е темпото на реформата, че идват местни избори, другата година пък ще има избори за президент. Ако реформата е обвързана с тези събития, това, ще означава, че тя има политически оттенък, а не професионален оттенък. Моята роля е да го върна на нивото на професионалния дебат, както сега тук се случи, според мен. Дали можеше да се случи по по- различен начин? Смятам че, да. Ако тези дискусии предхождаха законопроекта, той нямаше да изглежда в този вид. Дано не е късно, но съм категоричен, че реформата трябва да се състои, тя трябва да продължи. Ние като професионалисти можем да кажем как, а за това, темпото и времето, това вече е въпрос, който политиките дължат на съдебната система.

Ще се обърна и към членовете на ВСС. Реформата не се прави единствено и само от изпълнителната и законодателната власт. Два въпроса искам да поставя- те са за съдебната карта и за нормата на натовареност. Това бяха въпроси, които трябваше ВСС да доразвие и даде отговор на тях. Оттук нататък самата реформа може да бъде подпомогната.

Подкрепям Министъра и за това, че на регионален принцип, ако се възприеме идеята, тя има своите рискове. Да, така е. ВКС може да поиска да има свой представител, какъвто сега няма, ВАС също може да поиска свой представител, районните съдии също искат свой представител, окръжните също. На регионален принцип имаме 5 апелативни района. И още нещо, аргумента за това, да бъде човек от съответния район е това, че той ще бъде със сетивата и възприятията на човек, който е от региона и ще може във ВСС да отстоява интересите на този регион. Мисля, че един

член на ВСС трябва да отстоява интересите на цялата съдебна система, а не само на своя съдебен район. Отново ще се конфронтирам с вас.

Във връзка с общите събрания, прекият избор трябва ли да го обсъждаме, че той е изборът, който наистина дава най- голяма представителност. Разбирам вашите притеснения, че ще бъде трудно за организиране, разходи и какво ли още не, но това е прекият избор, от него не бива да се отстъпва. Той дава най- голямата представителност на тези, които са избрани, дава най- големия гръб на тези, които ще бъдат номинирани и ще бъдат избрани. Другото е въпрос на организация. Ако трябва да бъде по електронен път, това отново трябва да го вземе като решение най- големия форум.

Това е мое мнение, можете да не се съгласявате с него. Още веднъж ви благодаря, категоричен съм, че реформата трябва да продължи, тя има много измерения, несъмнено. Едно от тях е ЗСВ. Опасявам се, обаче че ако се правят нови срещи, форуми и свързани на тематична основа, например самоуправление, или пък например командироване. Те са много хубаво нещо, но бихте ли ми казали колко от вас ще дойдат в София, за да защитят своята теза, зарязвайки своята работа тук, във вашите региони. Колкото повече диалогизираме във времето, толкова повече се губи и темпът на реформа, и духът на хората, които искат да го направят и цялата тази атмосфера, в която се намира цялата държава и отношение към съдебната система. Тя трябва да се реформира, темпото не трябва да се губи, а за това нещо отговаряме всички ние

Благодаря ви още веднъж. Всичко това, което казахте, са думи и на вашите колеги от Пловдив, от София и от Бургас. Остава последна среща и във Велико Търново. Не трябва да се замразява съдебната реформа, не трябва да се стопа, не бива лятото и изборите да влияят на този процес. Нека експертите на Министерство на правосъдието, заедно с експертите на ВСС да обобщат всички тези мнения, всички тези позиции, с всички тези аргументи „за“ и „против“, за да може темпото да се запази. Съзнавам в работен ден какво ви коства това, но за мен това показва, че вие сте ангажирани в този процес. Ето тази енергия за мен не бива да се губи, а да се продължи нататък.

СЪДИЯ МИЛЕН СЛАВОВ: Благодаря на съдия Панов. Както се казва, след председателя на ВКС друг съдия не може да каже нищо друго, освен закривам днешната дискуссия и благодаря на всички колеги.

Събранието приключи в 12:40 часа.

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВАЩ:

ПРОТОКОЛИСТИ:

1.

2.

